

REALITĂȚEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 38.

INTÂMPĂLĂRILE SĂPTĂMÂNII

SFÂNTUL DUMITRU ÎN VECHIUL REGAT

Unul din cei mai importanți Sfinți din Calendar, căci stabilește plata chiriilor și schimbările de locuință în tot vechiul regat.

D. General Averescu părăsind Camera

PRINȚUL IMPERIAL FARID AL PERSIEI

s'a îndrăgostit de dansatoarea Hilda Palmer, pe care a cunoscut-o într'un dancing, la Toronto și — americană — după câteva zile, a luat-o în căsătorie.

PRIMA EXPOZIȚIE CANINĂ ÎN CAPITALĂ

În ziua de 22 Octombrie, s'a inaugurat, în București, la stadionul C. A. B. (Șoseana Kiseleff) prima expoziție de câini.

Pusă sub patronajul „societății

pentru îmbunătățirea rasi canine”, de sub președinția de onoare a A. S. R. Principele Nicolae, expoziția a fost organizată de d-nii Colonel Mavrocordat, Georges Schina, Mario Gebaur și d-na Marie Keller.

A stârnit mult interes niște căței tonchinezi: mici cât pumnul, învețiți în paie și flanele, cu capul turțit, cu părul lung, ondulat și mătăsoș, slabi, de abia ținându-se pe picioare, ei fac impresia unor degenerați, sunt însă la modă și în consecință, acești câini, costă enorm de scump. Au plăcut de asemenea câinii Saint-Bernhard, mari cât viteii.

La deschiderea expoziției au asistat Principeasa mamă Elena, A. S. R. Principele Nicolae, ex-regina Elisabeta a Greciei, precum și întreaga elită Bucureșteană.

A. S. R. Prințul regent Nicolae a expus trei câini cocker și un admirabil dob-mann. Fotografia de jos reprezintă un bulldog, care a obținut premiul întâi și care a fost premiat și la expoziția din Paris.

Congresul preoților ortodocși la București

La Fundația Carol I, din București, a avut loc zilele acestea, congresul preoților ortodocși. Congresul a fost prezidat de Sanctitatea Sa Patriarhul României. Fotografia noastră reprezintă biroul congresului: pre-

ședintele are la stânga sa pe I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, iar la dreapta pe d. Alexandru Lapedatu, ministrul Cultelor și Artelor.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 300
Pe o jumătate de an „ 160
Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

DUMINICĂ, 30 OCTOMVRIE, 1927

Peste douăzeci de ani

Se spune că e riscat a face profeții sau preziceri. Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem, că trăim într-o vreme, când nimic nu e cu neputință.

O maximă americană spune: „Dacă prima imposibilitate a devenit posibilitate, restul merge dela sine.”

Sunt zece ani de când radiofonia s'ar fi considerat drept vis fantastic. Astăzi ea a devenit un lucru banal. Până acum doi sau trei ani, chiar termenul de „televiziune” era necunoscut, în afară de domeniul supranaturalului. Astăzi, televiziunea e considerată drept posibilitate. Nu sunt cincizeci de ani de când văzduhul se socotea drept domeniu rezervat exclusiv păsărilor. Astăzi omul străbate continentele și Oceanele, pe calea aerului. Și nu sunt o sută de ani, de când nimeni nu credea în posibilitatea, de a transmite sunete perceptibile, pe un fir metalic. Și n'a trebuit un veac, pentru că telefonul să-și piardă importanța, după ce a devenit un aparat utilizat de oricine. Am putea înșira mai departe nenumărate invenții, care socotite cu neputință de realizat și născute numai în fantazia câtorva literați, astăzi nu mai miră pe nimeni.

Și atunci avem dreptul să ne întrebăm: „Oare cum va fi lumea într'un viitor apropiat, peste douăzeci de ani bunăoară?”

Nu-i ușor de răspuns. Posibilități sunt numeroase. Și e vorba de a alege dintre acestea pe cele realizabile:

În ceea ce privește aviația, de sigur că se vor face progrese. Avionul nu poate deveni mijloc practic de transport, atâta vreme cât are nevoie, pentru aterizare și înălțare, de un spațiu de cel puțin 100 de metri. E foarte probabil că aeroplanul va ajunge să se poată urca și coborî aproape vertical, așa încât câmpul de aterizare să se reducă la simple platforme, amenajate pe acoperișul casei, unde să se instaleze stațiuni, pentru călători.

E de așteptat ca în douăzeci de ani, între Paris și New-York, sau între Paris și Angora, să existe curse regulate de sbor, care să se efectueze în cel mult zece ore, cu deplină siguranță și perfectă comoditate. Reușindu-se sborurile la înălțimi mari, unde aerul opune mai puțină rezistență, viteza avioanelor va putea trece de 500 de km. pe oră.

Peste douăzeci de ani, e probabil că energia va putea fi transmisă, în mod curent, dela un capăt la altul al pământului, prin radiațiuni eterice, adică „fără fir.” Uzinele, casele și oreșele, vor căpăta lumină, căldură și forță motrică, dela puternice stațiuni centrale, fără folosirea sârmelor sau țevilor. Energia acasta se va scoate din căldura imensă pe care o înmagazinează oceanele, de lângă Equator, dela soare.

În douăzeci de ani, televiziunea va fi o binefacere, de care se va sluji oricine. Vorbind cu cineva la o depărtare de 5000 de km., în același timp îl vei putea vedea. Televiziunea e menită să revoluționeze felul nostru de trai și nu putem prevedea surprizele, pe care ni-le rezervă.

În domeniul sanitar, se poate prevedea că cei doi dușmani ai omenirii, tuberculoza și cancerul, vor fi descoperiți și învinși, în același chip cum s'a făcut cu diabetul, în ultimul timp.

Aplicarea electricității, în agricultură, va da desigur roade: pământul va putea produce îndoit cât astăzi. Aparat electrice speciale vor încălzi lanurile, așa încât pământul să rodiască mai mult și de mai multe ori în același an. Pe măsură ce oamenii se înmulțesc, e nevoie și de mai multă hrană și nevoia nu se poate împlini decât electrificând pământul.

E de prevăzut deasemenea, că în douăzeci de ani omul va putea trăi vreme mai îndelungată, datorită măsurilor sanitare și

igienice, care se vor aplica. Locuințele vor fi mai curate, omul va învăța să se păziască mai bine împotriva frigului, împotriva căldurii și a boalelor. Va avea din ce ce în ce mai puțin de lucru, datorită aparatelor și uneltelor ingenioase, care vin în sprijinul său, în toate domeniile, și astfel își va putea întrebuința vremea liberă, în jocuri, în desfășurări fizice și intelectuale.

În douăzeci de ani, stăpânirea vremii nu va fi o simplă utopie. E probabil că oamenii vor ajunge să poată provoca ploaia, ori de câte ori va fi nevoie prin mijloace electrice; și e probabil că vor putea împiedeca ruștile de nori; uraganele și alte cataclisme, a căror urgie o suferim astăzi, încă.

Și pentru că întreg acest articol este scris cu mult optimism, să nădăjduim că, peste douăzeci de ani omul va deveni și el mai bun și mai înțelegător, că va alunga dela dânsul ura și invidia, egoismul și cruzimea și va înțelege că fericirea adevărată este să trăiască în bună înțelegere și în pace, cu semenii săi.

BULETIN SĂPTĂMĂNAL

REVISTA noastră, în acest loc, nu face decât să înregistreze evenimentele. Rămâne ca cititorul singur să le comenteze.

Domnul Mihail Manoilescu, fostul sub-secretar de Stat la Ministerul finanțelor, în guvernul Averescu, a fost arestat, pe când venia dela graniță, spre Oradea-Mare, și trimis în judecata Curții Marțiale.

Miniștrii, întruniți în consiliu, la d. Ion Brătianu acasă, au dat după discuțiuni lungi, următorul comunicat:

„Domnul Mihail Manoilescu, încercând să facă pe agentul de transmisiune, al celor cari uneltesc tulburarea ordinii constituționale a Statului, guvernul a dispus arestarea lui și trimiterea lui în judecata Curții Marțiale.”

Această arestare, desigur că a stârnit și mirare și nedumerire. Țara noastră nu este o țară revoluționară, cum e bunăoară Grecia. Și e neobișnuit ca foști miniștrii să fie arestați pentru comploturi. „Neamul Românesc”, ziarul d-lui Iorga, publică în legătură cu această chestiune următoarele:

„Guvernul Brătianu a ordonat arestarea d-lui Mihail Manoilescu Fostul sub-secretar de Stat, personalitate politică de seamă, imputernicitul până mai ieri, al României, ca să discute tratatul cu Italia, domnul Manoilescu este dat jos din tren, într'o haltă secundară, și arestat, ca un delicvent oarecare.

„Cum se poate judeca un tratament atât de aspru? „Legături cu Moscova?” Dar această glumă nu o crede nici domnul Tătărescu... Și dacă prin absurd, ar lua-o în serios, o clipă, ce părere ar avea de colegul său din guvern, d. Dr. Lupu, demascat ani de-a rândul, cu documente, de d. Ion I. C. Brătianu, că e vândut sovietelor?”

Crede guvernul că poate domina și înfrânge, pe oricine luptă să răstoarne cea mai oribilă exploatare politică, pe care am cunoscut-o vre-odată.

NU putem intra în discutarea faptelor, despre care se vorbește în comunicatul guvernului, relativ la arestarea d-lui Manoilescu, pentru că guvernul a dat prea puține lămuri. Dacă într'adevăr un complot împotriva Siguranței statului, și a ordinii stabilite, a fost pus la cale, aceasta învederează și mai mult că este nevoie, pentru normalizarea vieții noastre politice, să se facă o înțelegere, între acele partide politice, care reprezintă cu adevărat opinia publică: o înțelegere între partidul național-țărănesc și partidul la guvern. În felul acesta, pacea internă va fi asigurată.

D. Manoilescu, la Jilava, după o telegramă, primită în momentul când încheiem revista, a încercat să se sinucidă. Starea sa e gravă.

ÎN urma celor întâmplate, guvernul este hotărât să mențină ordinea cu mijloace severe. În consecință e probabil că va opri adunarea național-țărăniștilor, la Alba-Iulia.

Această adunare era hotărâtă pentru luna Moemvrie și guvernului îi e teamă că numeroasele nemulțumiri se vor canaliza, la această întrunire politică.

ÎN ziua de 25 Octomvrie, țara a sărbătorit a șasea aniversare a regelui nostru. M. S. Regele Mihai I a împlinit 6 ani. Poporul românesc înconjoară cu dragoste adâncă pe Regele Mihai I, chemat să continue tradiția glorioasă a dinastiei sale și să înscrie, în istoria Neamului Românesc, pagini de vrednicie națională.

O MARE bancă din Brăila, banca Emino-Română, a dat faliment. Sunt pierderi de zeci de milioane. Multe bănci, după războiu, s'au aventurat — doritoare de câștigi reperi — în tot soiul de afaceri, riscate, neglijând operațiunile, pentru care sunt destinate, aceste instituțiuni. Rezultatele încep să se simtă. Din nenorocire odată cu prăbușirea băncilor incorecte, sărăcesc oameni necăjiți.

ÎN străinătate se continuă colportarea de știri false, împotriva României. Multe agenții telegrafice sunt în serviciul dușmanilor noștri și acestea dau informațiuni de natură a arăta că, la noi, sunt vecinice turburări. Ministrul nostru de externe este dator să dea mai multă atenție, serviciului de propagandă, în străinătate.

Trebuie să ne bucurăm însă faptul că Lloyd George, partizanul revizuirii tratatelor a afirmat, într'un discurs recent, că o asemenea revizuire nu poate fi făcută decât de Liga Națiunilor. Se știe că această instituție nu înțelege să schimbe nimic din cele hotărâte pentru totdeauna, asupra configurației Europei.

Iluziile vecinilor noștri se distrază astfel, ca putrigaiul.

Cum i-ar plăcea să se scape de el, dar...

—Newark News

Fiindcă am fost evacuat de Sf. Dumitru, te rog prea Bunule Sfinte Petre să mă adăpostești la dumneata

CEI DOI BRIAND

Domnul Briand la Geneva. Domnul Briand la Paris.

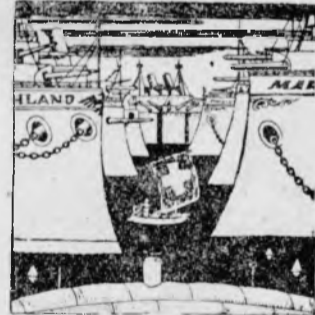
(Eladderatsch—Berlin)

LA GENEVA:

Bolșevicul: Prin urmare nu mă vreți? Atunci n'am decât să mă înapoiez, sub aripa stăpânului meu prusian.

(Mucha—Varșovia).

NEUTRALITATE

Elveția: Nu vreau să atac pe nici unul dintre scumpii mei vecini, și pot servi astfel de pildă pentru toate națiunile.

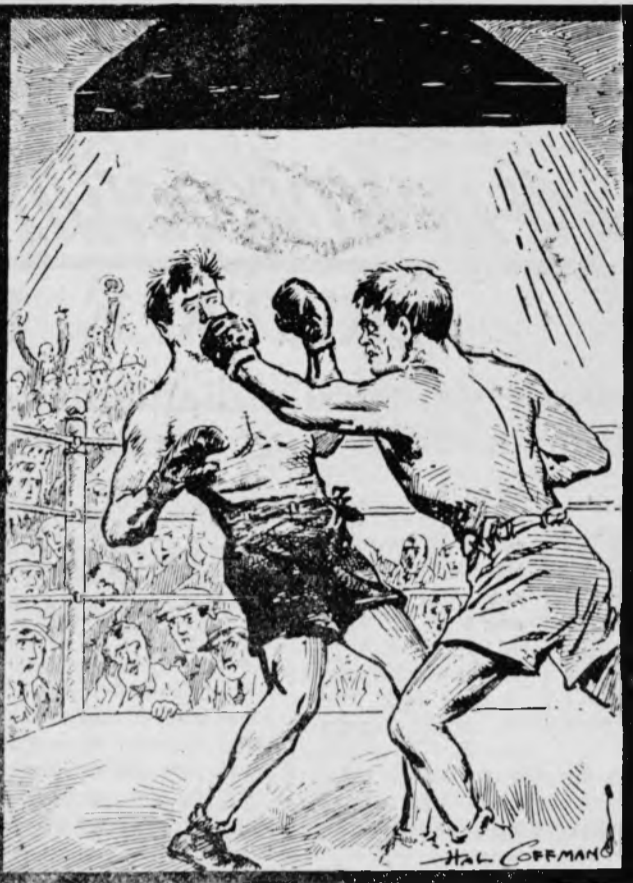
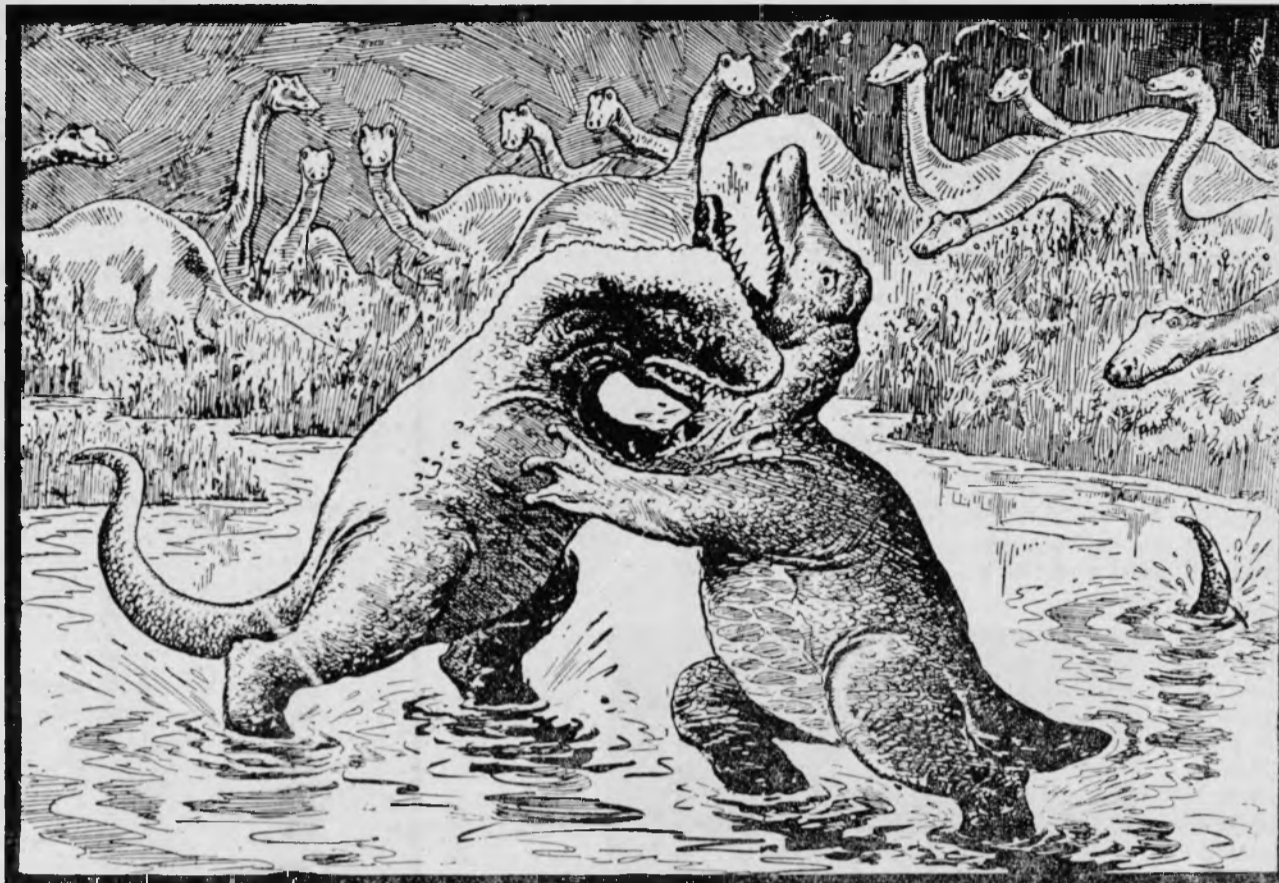
(Nebelspalter, Rorschach).

DUPĂ CONFERINȚA NAVALĂ DELA GENEVA

ZEUL MARTE: Cu toate tratatele lor, tot eu o să trebuiesc să pun ordine în afacerile internaționale.

ORICE LUPTA E LA FEL

ESTE vre-o deosebire între lupta dinosaurilor — animale uriașe din timpurile preistorice — și lupta dintre oameni, te șireteneii, când se LUPȚĂ în vremurile noastre?

Nu-i nici una; afară poate că omul, mai inteligent și deci știind să recurgă la metode mai BRUTAL. Dar trebuie considerat ca și mai brutal acel om care cheltuiește bani spre a vedea pe alții luptându-se.

De bună seamă că „dinosaurii carnivori“ se luptau unii împotriva altora, așa cum se vede în ilustrația noastră, deși ei neîntâlnindu-se decât odată pe an, singura lor preocupare era să urmărească și să atace, spre ai mânca pe frații lor, de 50 de ori mai mari decât dânsii, „dinosaurii vegetarieni“.

Istoria lumii întreagă este o lungă poveste de luptă, pentru că viața întreaga este o luptă sângeroasă, și începând din vremea primelor animale, până astăzi, ființele s-au luptat între ele. Astăzi omul civilizat găsește o plăcere să vadă sângele curgând pe arenă sau pe ring.

În chip firesc, fiecare animal trăiește vecinic cu teama de a fi omorât de dușmani, și cea mai mare dintre animale pier de moarte violentă. Imediat ce îmbătrânesc, sau slăbesc, din pricina boalei, ele nu mai sunt în stare să fugă dinaintea dușmanilor lor, sau să se apere de dânsii și atunci moartea lor e sigură.

Nu e de mirare deci că până și filozofii, cari au fost lipsiți de credința religioasă, au inclinat să creadă că pământul este stăpânit de o PUTERE DUȘMĂNOASĂ, sau că planeta noastră, care plutește în spațiu este blestemată să suporte toate crimele și ororile.

În mijlocul savanelor întinse din Africa, unde trăiesc sute de specii de animale: jaguari, lei, tigrii, gorile, pantere și reptilele uriașe, acestea sunt vecinic în război și toate împreună sunt dușmanele animalului cu două picioare — care este omul. Indigenii socot să singurul mijloc de a se apăra de aceste fiare, e de a se adăposti sub scutul DIVINITĂȚILOR LOR.

Credincioșii din mijlocul Africii, dau toată considerația spiritelor rele, pentru că numai pe acestea le socot active. Sălbaticii aceștia au și un zeu CUM SE CADE, binevoitor, și blând. Acesta din timp în timp, când își aduce aminte le trimite ploaie. Dar din păcate, acest „zeu bun“, cea mai mare parte a timpului, doarme și se interesează foarte puțin de oameni în vreme ce demonii, dracii, și toate spiritele rele, n'au altă treabă decât să chinuiește pe oameni.

Preoții fetiști și vrăjitorii din aceste

Fie că ai asista la lupta monștrilor preistorici din stânga ilustrației, fie că asisti la un match de box din dreapta, în care luptătorii pe un ring, în fața a zeci de mii de spectatori, își turtesc nasurile, își scot dinții și își însângerează ochii, lucrul este ACELAȘ.

Fie că vei numi această luptă „sport“, fie că vei numi „războiu“, sau în fond nu decât expresia aceluiaș instinct animalic care ÎNNĂBUȘĂ VOCEA RAȚIUNII.

ținuturi, și-au făcut o meserie rentabilă din credința pe care o au oamenii, că e destul dochiul ca să ucidă pe dușmani și ca prin simpla atingere cu o vagheta magică, credincioșii pot fi feriți de trăsnet.

Pentru oamenii sălbatici, însăși religia înseamnă o luptă, luptă care durează toată viața, din leagăn până la mormânt, ba pentru unii, ea urmează să continue și dincolo de mormânt.

Spre a da o imagine vie a vieții la popoarele sălbatice, reproducem aci descrierea făcută de călătorul francez HENRI DE KERILLIS care a trăit mai multă vreme la Dahomey. Dânsul a studiat credința, obiceiurile și procesiunile religioase ale preoților fetiști. Sentimentele preoților și preoteselor și toate invocările zeilor sunt exprimate mai ales prin DANS.

Preotesele vând oase de ale celor omorâți de trăsnet, credincioșilor, pe motiv că aceasta i-ar apăra de MÂNIA ZEILOR. De asemenea preoții obișnuiesc să scoată din morminte oasele câte unui om însemnat sau pios, și să facă procesiuni cu ele, spunând că astfel zeii vor face pământul roditor, sau vor trimite ploaie, vor opri furtuni sau vor imblânzi fiarele.

Cităm următorul pasaj interesant: „Cel mai mare hal e acel al preoteselor fetișiste ale zeului trăsnetului — Hebyoso. Din oasele celor omorâți de trăsnet, ei fac talismane pe care le vând în popor. Acest cult al talismanelor este unul dintre cele mai răspândite. Hebyoso se manifestă sub mai multe forme: Gbade-So. Părintele care-și ucide copii; Sogbo. Mama care plânge în cer; Copilul ei, care doboară arborii pădurei; Djakata-So, zeul care aprinde casele și mulți alții, fiecare corespunzând altei NENOROCIRI.“

Una dintre nenorocirile, împotriva căreia sălbaticii luptă zădarnic, este moartea prin vărsat, numită Sakpata. Și această nenorocire are un cult slujii de un grup anumit de preotese. Preotesele acestea poartă pe față niște măști care imită chipul omului bolnav și ating cu bățul

lor vrăjtit, pe cei atinși de boală, crezând că astfel îi pot tămădui.

Ca și la noi în ceea ce privește alte boale, zădarnic au încercat autoritățile și guvernul francez să înlăture superstiția și să introducă îngrijirea rațională, populația o rămas încăpăținată, în credințele ei.

Ca și între animale, la sălbatici, viața e veșnică luptă, cu deosebirea că pecând animalele cel puțin prin moarte scapă de această luptă, oamenii din Africa au credința că după moarte spiritele rele, sufletele dușmanilor morți, demoni și monștri îngrozitori, îi vor chinui, și trăiesc și mor astfel cu groaza că lupta și după ce au adormit de vechi, nu încetează. Din punctul acesta de vedere, viața lor e mai chinuită decât a animalelor.

Forma cea mai PRIMITIVĂ a EFORTULUI este LUPTA. Nu e nici o deosebire între lupta „dinosaurului carnivori“ împotriva „dinosaurului erbivori“, de 50 de ori mai mare decât dânsul, și între lupta lui Alexandru cel Mare, care cu 30 de mii de oameni a distrus civilizata Persiei. Lupta este ATACUL SĂLBATICIEI împotriva SLĂBICIUNII, și faptul că lupta omului — spre deosebire de a animalelor — este condusă de INTELIȚENȚĂ, o face cu atât mai ÎNJOSITOARE.

Aceeaș deosebire care există între lupta dintre animale și lupta dintre cei sălbatici, există și între certurile și războaiele africanilor și ale popoarelor primitive, și luptele și războaiele „Europei civilizate.“

Conduși de inteligență „europenii civilizați“ luptă cu mijloace formidabile, puse la îndemâna lor de tehnica și știința modernă, și prin aceasta lupta lor este încă și mai DEGRADANTĂ.

Instinctul de luptă n'a încetat de fel, cu toate învățăturile pe care ar fi trebuit să le tragă oamenii cu mintea luminată a Europei de azi, din războiul cel mare. Cele mai multe popoare CONTINUĂ SĂ SE ÎNARMEZE, își frământă mintea să nască noi mijloace noi de ucidere, pregătesc gaze asfixiante, pregătesc bac-

terii și microbi, cu cari să răspândiască boalele și să otrăvească pe semenii, pregătesc raze ucigătoare și mașini infernale.

Și spre a întreține VIU INSTINCTUL LUPTEI, lumea civilizată de azi încurajează luptele „de desfătare.“ În Spania, la fel ca în timpurile vechi, luptele de tauri, în care toreadorul înarmat ucide taurul întărat, și în care se întâmplă adesea că unul sau mai mulți oameni să-și piardă viața, sunt mai frecventate ca oricând; în America și în Europa mii de spectatori privesc cu exaltare cum oamenii se schilozesc în „matchul de box.“ Luptele de cocoși sunt mai la modă ca oricând. Și omenirea veacului al XX-lea glorifică lupta brutală sub toate aspectele ei.

Ar trebui să fie semnificativ pentru tinerii, cari glorifică luptele brutale, că cum cât ne coborim în scara zoologică, cum atât „curajul de luptă“ este mai mare. Animalele inferioare nu au conștiința nici a pericolului, nici a urmărilor care pot decurge din luptă. Pe dânsule le mână numai instinctul. Căinii „buldogi“ au o îndrăzneală în luptă care nu se poate compara. Fără a cerceta dacă ești sau nu mai puternic decât dânsul, se dă la tine atâta vreme până când sau te sfășie sau îl ucizi.

Inteligența și știința — trebuie să sperăm totuși — în cele din urmă vor dovedi cât de brutală și zădarnică este lupta între semenii. Desvoltarea științifică a ajuns atât de departe astăzi încât îl face pe om de o mie și un milion de ori mai puternic și tot de atâtea ori mai slab, și va ajunge până acolo, încât, la un moment dat, se va pune problema sfârșitului vieții pe pământ. Atunci, poate, oamenii vor înceta să se ucidă între ei.

Astăzi un copil apăsând pe trăgaciul unei arme de foc, poate ucide un elefant. Știința și inteligența pot învinge cel mai uriaș animal ce există.

E probabil însă, că mai târziu, știința și inteligența, conștiente de puterea lor, vor elimina lupta și trutalitatea de pe pământ.

Și numai când orice fel de luptă va trece în domeniul preistoriei, la fel ca luptele de dinosauri, astăzi, vom putea spune că civilizația stăpânește pământul.

Prin strălucirea lui, însă, și prin duritatea lui mare, diamantul din todeauna a fascinat pe oameni și mai ales pe femei. Mai tare decât toate celelalte minerale, el slujește omului la tăiatul și sgarriatul pietrelor, la șlefuit, etc. E aproape indistructibil și — dat fiind valoarea lui — poate sluji ca mijloc de schimb.

Au existat diamante renumite, care au atins recorduri de prețuri. Dorința de a poseda aceste pietre, a adus adesea tragedii și nenorociri, în viața posesorilor lor. Oameni superstițioși au făcut, în jurul unor

din minele mari, săpate în ținuturi vulcanice, și cari se coboară în adâncime, în pământ. În cratere imense, pline de pământ galben, se găsesc diamante. Unele mine de acest fel cred că a fost odată lavă topită. În sfărâmurile acestei stânci, se găsesc diamante. Unele mine de acestea au atins o adâncime de 150 de metri. Săparea se face în formă de trepte, iar pământul din fundul craterului se scoate la suprafață și se transportă în atelierele de spălare. Stânca, scoasă în bucăți mari, se pulverizează mai întâi. După ce se cerne și se spală de mai multe ori,

du-se cu niște pietricele, găsite pe țărmul apelor. Văzând că pietrele erau frumoase, a luat cu sine câteva dintre ele și le-a dus la Capetown, unde un cunosător a observat că sunt diamante, cu o greutate totală de 22 de carate, și i-le-a plătit cu 3000 dollari. Van Neikrik a aflat de această vânzare, și și-a amintit că a văzut o piatră mare de același fel, în posesia unui vrăjitor, cu numele de Caffir. Afându-l, Neikrik a cumpărat piatra dela dânsul. Piatra aceasta era un diamant de 85 de carate, cunoscut astăzi sub numele de „steaua Africii de sud”. Neikrik a vândut piatra cu 56 mii dollari; dar răzburarea vrăjitorului a urmat în- lătă: nebunia dorinței de a găsi diamante, și a se îmbogăți repele, a cuprins pe toată lumea, și mulțimea a pornit în căutare, în Africa de sud.

Intemeietorul puternicului trust de

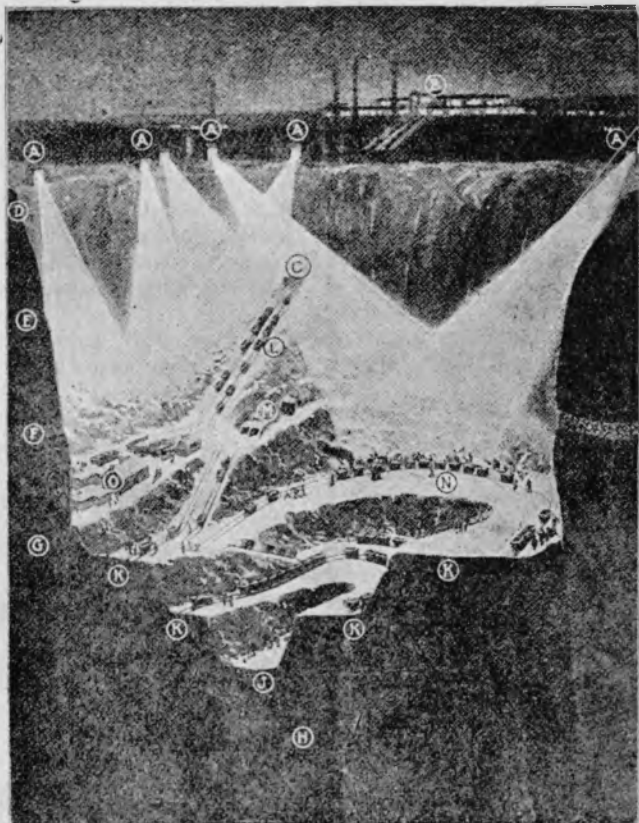
azi al diamantelor, este un vânzător ambulant din Londra, numit Barney Barnato, care aflând de descoperirea diamantelor, a plecat spre acele câmpuri, în 1870. În scurtă vreme a devenit multi-milionar.

Diamantele variază între ele, nu numai prin greutate, sau mărime, dar și prin culoare. Cele mai rare sunt diamantele roșii. Ele se aseamănă cu rubinul. Al doilea rând îl ocupă diamantele albe, sau cele albastrii. Cele galbene, cenușii și brune sunt de mai puțin preț. Un alt factor care intervine la determinarea valorii unui diamant, sunt micile impurități și golurile de aer, din lăuntru cristalului.

Un diamant își mărește valoarea după felul cum piatra a fost tăiată. În cât să formeze fețișoare multiple, care contribuie la scânteirea produsă, de această piatră rară.

Di Mișail Manoilescu fost ministru, arestat pentru complot împotriva siguranței statului

A. Farurile care luminează interiorul minei; B. Uzinile de spălat diamante; C. Tunel care duce dela mină la uzină; D. Întărituri de bazalt la gura minei; E. Depozit de humă în grosime de 70—100 metri; F. Depozit glacial de pietriș; G. Stâncă dură la o adâncime de 130 de metri; H. Lava întărită în care se găsește diamantul; J. Terasa cea mai adâncă din mină; K. Terasse vechi cari vor fi părăsite; L. Vagonete ascensoare; M. Locuri de adăpost pentru muncitori în timpul exploziilor; N. Locul de încărcare al pietrelor; O. Stație de aprovizionare în mină.

Mina de diamante „Premier” din Africa de sud. Reflectoare electrico puternice luminează craterul minei, pentru ca lucrul să poată continua și în cursul nopții.

dintre aceste diamante, legende, care fără a avea vre-un temei adevărat, au îmbrăcat haina misticismului și sunt colorate de tragedii și oroare. Astfel e cazul, bunăoară, al faimosului diamant „Piatră albasiră”, care e de o frumusețe fără pereche. Se spune că din veacul al XVII-lea, de când acest juvaer, de 44 de carate, a fost scos din ochiul unui idol indian și până în ultimul timp, când a fost vândut lui Edward I. McLean, un publicist din Washington, pentru suma de 180 de mii dollari (30 milioane lei), ar fi cauzat 12 decese.

Din fericire nu toate diamantele mari se bucură de această reputație tragică. Multe dintre ele, deși celebre, nu supără pe nimeni. Așa bunăoară diamantul Koh-I Nor, tot de origine indiană, care a fost dăruit în 1850 de către societatea indiană de diamante, reginei Victoria, avea la început, după prima cioplire, 279 de carate, și are astăzi, după o nouă tăiere, 106 carate. Diamantul „Nizam din Hayderabad” are 279 de carate; diamantul „Regent” are 137 de carate; diamantul „ducele de Toscano” are 133 de carate; „Excelsior” 969 de carate; „Tiffany”, diamantul galben are 125 de carate, etc., etc.

Cel mai mare dintre toate diamantele cunoscute, diamantul uriaș „Culliman”, când a fost descoperit, în 1905, în mina Premier, din Transvaal, cântări 3025 carate și 3 sfer-turi, sau circa 750 de grame. Fiind cel mai mare din lume, de un alb curat și limpede, a fost dăruit de guvernul din Transvaal, regelui Eduard VII, de ziua nașterii sale. Mai târziu a fost tăiat în mai multe diamante mai mici.

Pietrele din terenurile Africii de sud, se obțin în două feluri: întâi

se procedează la extragerea și alegerea diamantului. În timpul din urmă aceasta se face cu ajutorul mașinilor speciale, în care diamantul singur se lipește de un ulei.

Al doilea fel de a găsi diamantul, este de a-l căuta în aluviuni, adică în depozitele râurilor și fluviilor. În aceste depozite, diamantul se află amestecat cu nisip sau prundiș, la

Sfredelul minei de Beers, una dintre cele mai bogate ale ținutului Kimberley.

suprafața pământului, și se alege prin spălare, în același fel cum se obține aurul.

DINTRE povestirile, în legătură cu descoperirea diamantului, una interesantă este următoarea: Se spune că într-o zi, în anul 1867, un comerciant ambulant, numit John O'Reilly, a ajuns la locul de întâlnire a două râuri și s'a oprit la casa unui fermier, Schalck Van Neikrik. Aci, dânsul a văzut pe copii jucân-

CEL MAI MARE RAID AERIAN

Doi americani, William Brook și Edward Schlee, au reușit, în minimum de timp, cel mai extraordinar raid, întreprins până aci. Brook e un pilot al companiei comerciale, la fel cu Lindbergh. Schlee e un aviator vechiu și un comanditar îndrăzneț: a doua zi după traversarea Atlanticului, a declarat prietenilor că el este în stare să izbutiască să facă înconjurul lumii, în mai puțin de o lună. Auditoriul a răs. Dacă nu s'ar fi luat proiectul acesta în glumă, poate n'am fi avut niciodată prilejul să admirăm o asemenea faptă. Schlee, atins în amorul său propriu, a căutat materialul necesar, pilotul, și a

DETROIT, Brock și Schlee au plecat, în mod oficial din Harbour Grace (Terranova) la 27 August. Aveau intenția să termine înconjurul lumii, după ce vor străbate 35,535 de kilometri. Dar nu trebuie uitat că venisră dela Detroit până la Harbour Grace, pe calea aerului, în 3 zile și că se cuvine să însumăm și această călătorie, la totalul impresionant, pe care l-au obținut, după eroii acestei mari aventuri au încetat călătoria, la Tokio. Iată itinerarul pe care l-au parcurs:

24 August, Detroit—New-York, 850 de km.

de guvernul turc, pentru formalitățile de vamă.

2 Sept. Constantinopol—Bagdad 1730 km.

3 Septembrie, Bagdad—Bender—Abbas 1425 km.

4 Septembrie, Bender—Abbas—Karachi 1140 km.

5 Septembrie, Karachi—Allahabad 1490 km.

6 Septembrie Allahabad—Calcutta 780 km.

7 Septembrie, Calcutta—Rangoon 1070 km.

8 Septembrie, Rangoon—Hanoi 1300 km.

9 Septembrie, Hanoi—Hongkong 950 km.

Aviatorii Villiam Brook și Edward Schlee la Tokio. Scoatele fac o manifestație de simpatie aviatorilor

plecat. N'a izbutit să termine călătoria sa gigantică căci, după multiple tragedii ale Atlanticului și Pacificului, a fost implorat să se opriască la Tokio și să nu se avânte deasupra valurilor, pe o distanță de 4000 de km. Nu voia să cedeze. Numai știrea că aprovizionarea de benzină și ulei nu sosise, în insulele Mydwai, îl hotărî să nu încerce această sinucidere, care desigur ar fi făcut să se termine în tragedie o faptă atât de îndrăzneată.

Pe bordul avionului **PRICE** of

25 August, New-York—Portland 500 de km.

26 August, Portland—Harbour Grace (Terranova) 1400 km.

27-28 August, Harbour Grace—Londra 3800 km. (cu trecerea Atlanticului).

29 August, Londra—Munich 740 km.

30 August, Munich—Belgrad 980 km.

31 August, Belgrad—Constantinopol 865 km.

1 Sept. Întârziere de o zi, impusă

10 Septembrie, Honkong—Shanghai 1300 km.

11 Septembrie, Shanghai—Omasa 850 km.

12-13 Septembrie, vreme rea.

14 Septembrie, Omasa—Tokio 800 km.

Aceasta înseamnă, în total, 18 etape, în 21 de zile, reprezentând 21,910 kilometri.

Un asemenea rezultat de bună seamă că ne face să privim încă cu și mai multă desnadejde la aviația noastră.

MANIFESTAȚIILE DIN ȚARĂ PENTRU LEGIUNEA-ROMÂNĂ A FOȘTILOR LUPTĂTORI

Din inițiativa domnului căpitan Stefan Cristescu, delegatul Legiunii române în comitetul de direcție al Fidacului (Federația Interaliată a foștilor luptători) s'a oferit zilele trecute, la București, domnului general Traian Moșoiu, președintele Legiunii foștilor luptători, un banchet, la care au participat, printre alții, domni: general Traian Moșoiu, ing. căp St. Cristescu, comandor Popovăț, general Boian, colonel Cristescu, colonel Crateru, colonel Atanasiu, colonel Strojan, colonel Dobricianu, colonel Fortunescu, ing. Deciu, P. Părgariu, colonel Boteanu, dr. Boantă, Nae Făgădău, preot Costică, Lungulescu, etc.

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA I

MOARTEA FOCULUI

ULHAMRII fugiau în noaptea înspăimântătoare. Nebuni de suferință și de trudă, toate li se păreau zadarnice față de nenorocirea supremă: murise Focul. Il păstrau, încă dela originea tribului, în trei cuști; patru femei și doi războinici îl întrețineau zi și noapte.

În timpurile cele mai negre, dânsul își primia hrana care-i dădea viață; adăpostit de ploaie, de furtuni, de înec, trecuse fluvii și mlaștini, fără a înceta să licăreze albăstriu, ziua, și să se însângereze seara. Înfașurarea sa atotputernică alunga Leul Negru și Leul Galben. Ursul cavernelor și Ursul Cenușiu, Mamutul, Tigru și Leopardul; dinții lui roșii ocrotiau pe om, împotriva lumii nemărginite. În jurul său locuia toată bucuria. Dânsul scotea din cărnuri mirosul gustos, dânsul întărea vârful țepușelor, el crăpa piatra tare; dela el mădulele capătau o căldură întăritoare și bine făcătoare; dânsul dădea liniște oardei în pădurile sbuciumate, în jungla nesfârșită, în fundul peșterilor. Dânsul era Părintele, Străjerul, Mântuitorul care totuși, când scăpa din cușcă și mistuia copacii, era mai groaznic, mai spăimântător decât Mamuții.

Murise! Dușmanul sfărâmasese două cuști; în acea de a treia, în timpul fugii, îl văzuseră slăbind, pândind și micșorându-se. Istovit, el nu mai putea mușca din ierburile mlaștinei; se zbuciuma ca o fiară bolnavă. În urmă nu mai rămase decât asemenea unei gânganii roșietice, pe care vântul o chinuia cu fiecare suflare... căzuse în nesimțire... și Ulhamrii, despuiați, fugiau în noaptea de toamnă. Cerul era fără stele, și apăsător, atingea aproape apele greoaie; plantele își întindeau ramurile lor reci; se auziau reptilele plescând; oameni, femei, copii dispăreau nevăzuți. Pe cât le era cu puțință, îndreptându-se mai mult după glasul călăuzelor, Ulhamrii urmăreau o limbă de pământ, mai ridicată și mai tare, când prin vaduri, când prin ostroave. Trei generații cunoscuseră calea aceasta, dar ar fi fost nevoie de lumina astrilor. Spre zori, se apropiară de Savană.

O lumină rece se strecură printre nouri de cretă și de șist. Vântul se rotia pe apele ca păcura de grase; algele se umflau ca movile; șopârle uriașe, amorțite, se țarau printre nenufari și sagitare. Un bălțan sbură pe un copac de cenuse și savana apăru, cu erburile sale tremurătoare, sub vălul unui abur roșietic, întinzându-se până în adâncul depărtării. Oamenii se scutu-

rară, mai înviorați și străbătând stufărișul, ajunseră în ierburi, pe pământ tare.

Atunci, groaza morții încetând, mulți deveniră asemenea animalelor fără simțire: se prăbușiră la pământ, se adânciră în somn. Femeile rezistau mai bine decât bărbații; cele care-și pierduseră copiii, în mlaștină, urlau ca lupoaicele, cu toatele presimțeau, în chip tragic, stingerea neamului și zile grele; cele care isbutiseră să-și mântuiască copiii, îi ridicau către cer.

Fauhm, la lumina nouă, își numără tribul, cu ajutorul degetelor și al crengilor. Fiecare creangă însemna degetele dela două mâini. Număra rău; văzu totuși că rămăneau patru crengi de războinici, mai mult de 6 crengi de femei, vre-o 3 crengi de copii, și câțiva moșnegi.

Iar bătrânul Gun, care socotea mai bine decât toți oamenii, spuse că nu rămăneau nici un bărbat din cinci, nici o femeie din trei și nici un copil dintr-o creangă. Atunci, cei cari veghiau, simțiră toată intensitatea prăpădului. Înțeleseră că neamul lor era amenințat, în însuși izvorul său, și că puterile lumii se făceau năpraznice: de acum înainte vor pribegi plâpânzi și goi pe pământ.

Deși foarte puternic, Fauhm, se desnădăjdui. Nu se mai încredea nici în statura sa, nici în brațele sale uriașe; fața lui mare, pe care se îngrămădau peri asprii, ochii săi galbeni, ca ai leopardului, vădiau o oboseală copleșitoare; privia la rămile pe care i-le făcuseră lancea și săgeata dușmană; din timp în timp sorbia din braț sângele care mai curgea încă.

Ca toți învinșii, își evoca clipa când era cât p'aci să învingă. Ulhamrii se avântau la măcel; dânsul, Fauhm, sfărma țestele, cu ghioaca lui. Erau gata să nimicească pe bărbați, să răpiască pe femei, să omoare Focul dușman, să vâneze pe savane noi și în păduri îmbelșugate. Ce vânt trecuse? Pentru ce Ulhamrii fuseseră cuprinși de spaimă, pentru ce oasele lor fură cele care părăiră, pântecul lor care își vărsară măruntaiele, piepturile lor cele care urlară agonia, în vreme ce dușmanul, năvălind în tabără răsturnă Focurile Sfinte? Așa se întreba sufletul greoi și domol al lui Fauhm. Se îndârjia la aceste amintiri, ca Hiena pe scheletul din ghiarele sale. Nu voia să se dea bătut, nu se simțea cu mai puțină energie, îndrăzneală și cruzime.

Lumina se ridica, în toată puterea ei. Se rostogolia deasupra mlaștinei, pătrunzând noroaiele și uscând jungla. Bucuria dimineții era într'însa, carnea fragedă a ierburilor. Apa păru mai ușoară, mai puțin înșelătoare și mai limpede. Printre insule, de un

verde coclit, depăna luciri palide de pucioasă, solzi de mica, și mirosul său era mai plăcut, printre sălcii și arinii, cari o străjuiau. După jocul întâmplării aici triumfau algele, color străluciau crinii bălților sau nufărul galben, mai departe se iviau stânjenele de apă, aliorul de baltă, bismachii, sau sagitarile, iar dincolo se întindeau golfuri de pintenul cocoșului, cu frunze de omeag, meandre de iarbă grasă, mătreți, epilopi trandafirii, cardamine amare, stufări și desisuri de papură și de răchită, în care mișunau lișițele, corcodeii, fluerarii, ciovicele, cu luciri de jad sau dropia grea. Bătăni pândiau pe malul micilor golfuri roșcate; cocori năvăliau clămpănind pe o limbă de pământ; știuca țepoasă se repezia asupra liniilor și cele din urmă libelule săgetau în dăre de foc verde, în zigzagurile de lazulii.

Fauhm își privia tribul. Năpasta se abătuse asupra lui, ca o năvăală de reptile; îngălbenit de nămol, înroșit de sânge, înverzit de ierburile mlaștinelor, tras de duhnia miros de friguri și de cărnuri putrezite. Se vedeau bărbați încolăciți ca pitonii, alții alungiți ca șopârlele și unii cari borecâiau, cuprinși de moarte. Rămile

Ulhamrii fugiau în noaptea înspăimântătoare

se făceau negre, hidoase pe pântece, și mai ales pe cap, unde din pricina buretelui înroșit al părului, se făceau tot mai mari. Mai toți urmau să se vindece, fiindcă cei mai crunt loviți muriseră, pe celalt țarm, sau pieriseră în apă.

Fauhm, deslipindu-și ochii dela cei culcați, cercetă pe cei cari simțeau mai amarnic înfrângerea, de cât oboseala. Mulți erau dovadă a alcătuirii frumoase a Ulhamrilor. Aveau chipuri grele, țeste joase, fălci puternice. Pielea lor era arămie și nu neagră; mai toți arătau trupuri și membre păroase. Istețimea simțurilor lor se dovedea mai ales la miros, care se putea compara cu cel al fiarelor. Aveau ochii mari cu priviri adesea fioroase, uneori rătăcite, a căror frunusețe se vădia mai ales la copii și la câteva fete tinere. Deși înfașurarea lor îi apropia de rasele noastre inferioare, orice comparație ar fi înșelătoare. Triburile paliolitice trăiau într-o atmosferă profundă; carnea lor avea o tinerețe care nu

se va mai întoarce, floare a unei vieți a cărei energie și impetuozitate ne-o putem închipui cu greu.

Fauhm își ridică brațele spre soare, urlând prelung:

— Ce vor face Ulhamrii, fără Foc? strigă dânsul. Cum vor putea trăi pe câmpie și în pădure, cine li va apăra împotriva întunericii și a vântului de iarnă? Vor fi nevoiți să mănânce carnea crudă și ierburile amare; nu-și vor mai putea încălzi mădulele; vârful țepușei va rămânea moale. Leul, Fiara cu Dinți Sfășitori, Ursul, Tigru, Hiena cea Mare, îi vor mânca pe toți de viu, noaptea. Cine va prinde iar Focul? Acela va fi frate cu Fauhm; va avea trei părți din vânat, patru părți din pradă; va primi răsplata pe Gammula, fata surorii mele, și când voi muri, acela va lua ghioaca cărnurilor.

Atunci Naoh, fiul Leopardului, se ridică și spuse:

— Să nu-se dea doi războinici, tuți de picior și voi merge să răpesc Focul, dela fiul Mamutului, sau dela Măncătorii de oameni, cari vânează pe țărnișurile Fluviului Îngemănat.

Fauhm nu se uită cu bunăvoință la dânsul. Naoh, era prin statura sa, cel mai mare dintre Ulhamrii. Umerii săi creșteau încă. Nu exista războinic mai sprinten decât dânsul, nici vre-unul care să țină mai mult la fugă. El răpunea pe Muh, fiul Ursului, a cărui putere se apropia de aceea a lui Fauhm. Și Fauhm se temea de dânsul. Il punea la munci grele, îl îndepărta de trib și-l expunea la moarte.

Naoh nu iubea pe cărnuritor; dar se inflăcăra de câte ori o vedea pe Gammula, înaltă, mlădioasă, și misterioasă, cu părul ca un frunziș. Naoh o pândia în stufisuri, de după copaci sau prin vălele, cu simțurile aprinse și cu mâinile tremurătoare. După împrejurări, era frământat de dragoste sau de mânie. Uneori întindea brațele spre dânsa ca s'o prindă înec și blând, altori îi venia să se repeadă asupra ei, la fel cum se repezea asupra felelor din triburile vrăjmașe, și s'o trântiască la pământ, cu o lovitură de măciucă. Totuși el nu-i voia nici un rău; dacă ar fi avut-o de nevastă, s'ar fi purtat cu dânsa fără asprime, căci nu-i plăcea să vadă întipărită, pe chipuri, teama, care face pe femei străine.

În alte vremi, Fauhm ar fi primit rău vorbele lui Naoh. Dar era copleșit de dezastru. Poate că întovărășirea cu fiul Leopardului va fi bună; dacă nu, va ști dânsul ce

ducă o ciută pe umerii ei, poate să umble fără să cadă în nesimțire, sub Soarele arzător al dimineții, până la apusul Soarelui, poate să îndure foamea și setea, poate să întocmească pielea fiarelor, poate să străbată lacul înnot; dânsa va naște copiii ei mai puternici. Dacă Naoh aduce focul, va putea s'o ia fără să dea surzi, coarne, scoici sau blănuri!...

Atunci Aghoo, fiul Zimbrului, cel mai păros dintre Ulhamrii, păși plin de poftă:

— Aghoo vrea să cucerească Focul. El va merge, cu frații săi, să pândiască pe dușmani de cealaltă parte a Fluviului. Și sau va muri de secure, de lance, de dintele Tigruului, de ghiara Leului uriaș, sau va aduce Ulhamrilor Focul, fără ce care ei sunt slabi ca Cerbii sau ca Saigele.

Din toată fața lui nu se zăria ce cât gura, mărginită de carne crudă și de ochi ucișători. Statura lui scundă, făcea să pară mai lungi brațele și mai largi umerii; faptura lui întregă vădia o putere aspră, neobosită și necerulătoare. Nu se cunoștea cât de mare îi era puterea; nu și-o încercase nici împotriva lui

Atunci Aghoo, fiul zimbrului păși plin de poftă.

Fauhm nici împotriva lui Muh, nici împotriva lui Naoh. Se știa că e uriaș. El nu și-o încerca niciodată în joacă: toți căli îi stătură în cale muriseră, fie că se mulțumise să se schilodiască vre-o mână sau vre-un picior, fie că-i nimicia, adăogând țestele lor, la trofeele sale. Trăia separat de ceilalți Ulhamrii, cu cei doi frați ai săi, păroși ca și dânsul, și cu mai multe femei, ținute într-o sclăvie înspăimântătoare. Măcar că Ulhamrii obișnuiau să fie, în mod firesc, asprii cu ei înșiși și cruzii față de alții îi înfricoșă excesul acestor virtuți la fii zimbrului. Un semn de muștrare tăcută se ridică, ca un semn al legăturii dintre mulțime cu cel care este în primejdie.

Mai mulți se înghesuiau în jurul lui Naoh, învinuindu-l de puțină lui asprime, în răzburane. Dar cusurul acesta, fiindcă-l avea un războinic temut, plăcea acelor, cari nu avuseseră parte de mușchi vânjoși sau de picioare sprintene.

Fauhm nu ura mai puțin pe Aghoo ca pe fiul Leopardului; îl temea mai mult încă. Puterea păroasă și viclenă a fraților părea neînvinșă. Dacă unul dintre cei trei doria moartea unui bărbat, toți trei o doriau; oricine le-ar fi declarat războiu, trebuia să piară sau să-i nimicească. Cărnuritorul căuta alianța lor; dar ei se feriau, închiși în neîncrederea lor, neputând să creadă nici în vorba nici în faptele ființelor, mâniați de bunăvoință și neînțelegând altă lingură afară de groază. Fauhm, tot atât de neîncrezător și tot atât de neîndurător, avea totuși calitățile unui conducător: indulgența pentru partizani, nevoia de laudă, oarecare socoteală îngustă, rară, exclusivă și înarțănică.

Răspunse cu o bunăvoință brutală:

— Dacă Fiul Zimbrului aduce Focul Ulhamrilor, va lua pe Gammula, fără despăgubiri, va fi al doilea bărbat din trib, căruia toți războinicii îi vor da ascultare, în lipsa Vododului.

Aghoo asculta cu o înfașurare

AVENTURI TRĂITE UN DETECTIV

De ALEXIS JACQUIER

aspră; ochii săi rotunzi se înăspriră amenințător.

— Fiica Mlaștinei va fi a fiului Zimbrului; oricare ar îndrăzni să pună mâna pe dansa, va fi nimicit. Aceste vorbe întărităre pe Naoh. Dânsul primi furios provocarea și strigă:

— Ea va fi a aceluia care va aduce Focul!

— Aghoo îl va aduce!

Se priviau. Până în ziua aceasta, nu existase între dânsii nici o pricină de luptă. Incredători în puterea lor, fără gusturi comune nici dușmănie imediată, ei nu vânau împreună. Cuvântarea lui Fauhm iscase ura.

Aghoo, care în ajun nici nu privia pe Gammula, când trecea furios printre ierburi, simți tresărindu-i carnea, când Fauhm își lauda fata. Supus impulsurilor repezi, dânsul o dori, tot atât de aprig, ca și când ar fi dorit-o de vremuri îndelungate. De acum, orice potrivnic, era condamnat; nu avu de luat nici o hotărâre; hotărârea sa era în fiecare din fibrele sale.

Naoh știa asta. Cuprinse bine cu mâna stângă securea și cu cea dreaptă țepușa. La sfidarea lui Aghoo, frații săi apărură tăcuți, vicleni și năpraznici. Ii semănau nespuse de mult, încă mai roșcați, cu insulețe de păr roșu, cu ochii sidefoși ca arpișoarele bondarilor. Erau tot atât de mlădioși, pe cât de puternici.

Toți trei, gata de omor, îl pândiau pe Naoh. Dar un freamăt se ridică printre războinici. Chiar acei cari dojeneau pe Naoh, din pricina slăbiciunii în ură, nu voiau să-l vadă pierind, după uciderea atâtor Ulhamrii și tocmai când făgăduia să aducă foc. Era cunoscut ca dibaci în planuri, neobosit, iscusit în meșteșugul de a întreținea cea mai pălpătoare flacără și de a o face să răsară, din cenușă. Mulți aveau încredere în norocul său.

Într'adevăr, și Aghoo avea răbdarea și șiretlenia care duc la bun sfârșit întreprinderile și Ulhamrii înțelegeau folosul unei încercări duble. Se ridicară sgomotos; partizanii lui Naoh se îndemneau în strigăte, se orându-iră gata de luptă.

Nesțind ce-i frica, fiul Zimbrului nu nesocotia însă prudența. Lăsă deci pentru mai târziu cearta. Guncel-cu-oase-uscate exprimă ideile necelare ale mulțimii:

— Ulhamrii vor oare să piară din lume? Au uitat dânsii că dușmanii și apele au nimicit atâția luptători? din patru de abia mai rămâne unul. Toți cei cari pot să țină în mână securea, țepușa, și ghioaca, trebuie să trăiască. Naoh și Aghoo sunt puternici, printre bărbații cari vânează, în pădure și în câmpie. Dacă unul dintre dânsii moare, Ulhamrii vor fi încă mai slăbiți, decât dacă ar peri alți patru. Fiica mlaștinei va sluji aceluia care ne va înapoia Focul; oarda dorește să fie astfel.

— Așa să fie! întărităre toți, cu glasuri aspre.

Iar femeile, temute prin numărul lor, prin puterea lor aproape nestirbită, prin unanimitatea sentimentelor lor, strigară:

— Gammula va fi a aceluia, care va răpi Focul!

Aghoo ridică umerii săi păroși. Era cuprins de ură împotriva mulțimii, dar nu socoti folositor s'o înfrunte. Incredințat că va întrece pe Naoh, lăsă pentru altă împrejurare răfuiala cu dușmanul său și uciderea acestuia.

Și pieptul i-se umflă plin de încredere.

(Va urma)

CABLOGRAMA anunță pe d. Jo, detectiv particular al extremului Orient, să plece la Colombo, unde se făptuise un furt de diamante.

. Detașat de puțină vreme, în India, de către administrația sa, afacerea aceasta, în care trebuia să lucreze repede, îl scotea dintr'o odihnă prea îndelungată, și care în cele din urmă ar fi adormit toate aptitudinile sale.

Sosind la Colombo, se duse la direcția băncii Chinei, unde se întâmplase furtul.

Aici i-se spuse:

— Eram depozitarul unei duzini de diamante, de mare valoare, aparținând unui maharajah, și acesta ne dăduse ordinul să le expediem la Liverpool. Le-am asigurat împotriva riscurilor maritime și unul dintre noi a fost însărcinat să pună, în fața a doi martori, sigiliile de garanție. Când a fost vorba să se semneze foaia de expediție, serviciul respectiv a refuzat, până la noui ordine, să-și dea viza, sub pretext că nu verificase și dânsul conținutul cutiei. Am fost nevoiți să deschidem cutia, spre a satisface această dorință. Spre marea noastră uimire într'însa nu mai erau decât pietre false.

— Nu aveți nici o bănuială?

— Nu, domnule Jo.

— După cum spuneți, cutia n'a eșit din mâinile Dvs.?

— Vă voi prezenta pe omul nostru de încredere.

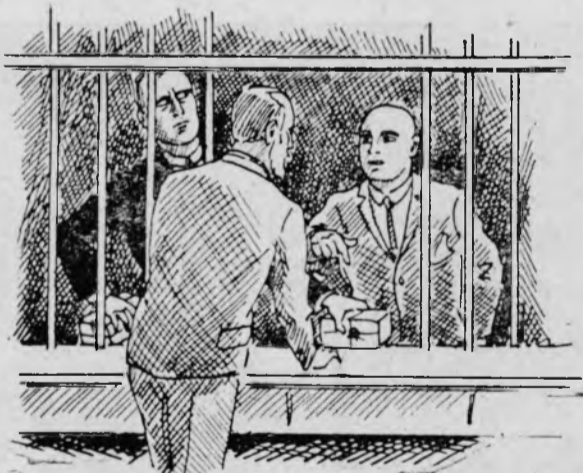
După ce sună, omul se înfățișă.

— Domnule, sunt însărcinat să regăsesc diamantele pierdute. Sunteți atât de bun să răspundeți la întrebările mele? N'am nici o îndoiială asupra onorabilității dvs. și Vă voi ruga doar să mă ajutați. Erați singur la ghișeu de expediție?

— Nu domnule, un bărbat, tânăr încă, se găsea lângă mine, cu o cutie asemănătoare cu a mea, în mână.

— Ați recunoaște pe acel bărbat? Mi-ați putea da semnalmentele lui?

— Da! Mai înalt decât dumneata, cu fața smeadă, ochii negrii, păr negru, destul de slab și părând să aibă 35 până la 40 de ani.

Un bărbat, tânăr, încă, se găsea lângă mine, cu o cutie asemănătoare în mână

— Dați-mi vă rog cutia de diamante.

Directorul se ridică și scoase cutia din lada de fier.

— Sigilele sunt aceleași ca ale Dvs.?

— La prima vedere, oricine s'ar putea înșela.

— Bine! Hoțul, până la proba contrară, nu face parte din personalul Dvs. Imi dați voie, domnule, să mă informez asupra plecării vaselor de poștă.

— Allo, allo, direcția portului? banca Chinei. De trei zile, aștept la Dvs. vre-un vas către Europa?

— Nu știu stăzi la patru, va pleca un paquebot.

— La vedere, domnilor, o șterg. N'ai. De ce te duci înaintea mea, ca să...

Câteva minute mai târziu, detectivul se întâlnea cu comisarul portului. După ce se destăinuie în fața lui, îi ceru lista călătorilor, cari plecau din Colombo. Funcționari și câțiva comercianți mari. Nici un străin, care să-l fi putut interesa.

— Ați înlocuit pe cineva din personal?

— În ceea ce mă privește, pe nimeni.

Interesați-vă la cazane, căci acest serviciu nu e pus sub controlul meu.

Informația era prețioasă, căci, de fapt, cu câteva ceasuri mai înainte, un om, ale cărui semnalmente corespundeau cu semnalmentele date de bancă, fusese angajat pentru călătorie, ca focar.

O jumătate de oră mai târziu, Jo făcea parte dintre fochiștii vasului, ca înlocuitor, la nevoie, liber, de altminteri să facă ce va voi în afara de serviciul cazanelor.

Slujba de fochist pe bordul vaselor este adesea refugiul celor căutați de justiție, sau al oamenilor cari vor să scape, un timp oarecare, din ochii poliției. Această meserie se aseamănă mult cu aceea a ocașilor, mai ales în regiunile tropicale.

Jo cunoștea această particularitate, și mai înainte de a sosi la Bombay, își dădu seama că e pe calea cea bună.

Omul cu care încercă să lege prietenie, era tăcut și nu vorbea nimănui. Își îndeplinea slujba în mod perfect.

Jo percheziționă camera cazanelor, unde se găsiu, adunate la un loc, paturile focarilor. Pierdu răbdarea și vremea. Nu găsia nicăeri ascunzătoarea. Omul era înscris pe rol sub un nume de împrumut: Bur.

Căldura îngrozitoare care face schelete din acești oameni energici, doborî și pe Bur și, între Bombay și Aden, Jo reuși să-l convingă să-i cedeze locul, cu obligația să se revanșeze.

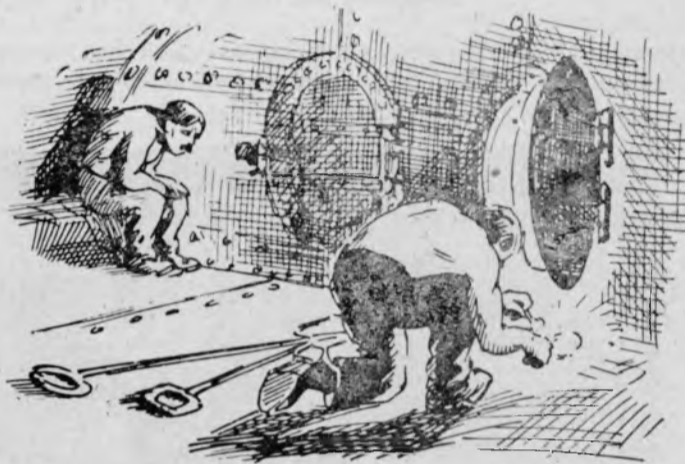
Dar Bur avea impresia că Jo putea să nu fie acolo decât ca să-l supravegheze. De aceea se gândi să se păziască. Diamantele pe care le încrustase în talpa ghetelor nu-i

Marea roșie avea însă să grăbiască evenimentele. Căldura se făcu atât de mare, încât paquebotul fu obligat, la Aden, să angajeze o echipă de focari arabi, pentru trecerea Mării Roșii.

Bur, în timpul acestor câtorva zile de repaus, rămase pe punte. De a doua zi fu cuprins de tremurături și de sudori reci. Doctorul recunoscu că era atins de un acces de friguri galbene. După cererea lui, Jo, îi slujii de îngrijitor. Infirmeria pe bord avea foarte mult de lucru. Doctorul consimți la cererea lui Jo.

Jo îndeplinea funcțiunile sale de îngrijitor, în chip perfect, și inspectă toate cusăturile vestmintelor lui Bur.

Într'o zi, ducându-se să ia apă dela ghiță, spre a pune comprese

Scoase un gomtoc mic de pâine și îl învălătuți cu această pastă

reci, pe capul lui Bur, Jo observă că bidonul militar al fochistului conținea bile mari, de sticlă, neregulate și de diferite mărimi. Luă prima, care-i veni în mână, o spărse și descoperi ascunzătoarea diamantelor. Fiindu-i teamă, apoi, că acest om, slăbit de boală, să nu înnebunească de-abinelea, Jo refăcu, pe cât putu mai bine, bilele și le puse la loc, în bidon.

Dar imediat, detectivul trimise, prin radio, o comunicare la Colombo, anunțând pe directorul băncii, de descoperirea sa și înștiințându-l că se va reîntoarce, prin cel dintâi paquebot, în trecere spre Port-Said.

Bur, câteva zile mai târziu, se găsia instalat la Port-Said, într'un spital. Accesul de friguri îi trecuse și el căută bilele sale. Sparse una și nu găsi nimic. Alta, iar nimic! Și așa cu toatele. Se gândi mai întâi că poate căldura fusese prea mare și că diamantele au ars. Apoi crezu că a visat, că frigiditatea, de care d'abia scăpase, îl vor fi îndemnat să comită vre-o nebunie și că, numai închipuirea lui îl făcuse să creadă, că se găsea în posesia diamantelor. Un lucru însă îl puse pe cale: încălțămîntea lui! Ascunzătoarea, pe care o făcuse, era acolo! Această ascunzătoare păstrase încă tiparul pietrelor. Nu mai era nici o îndoiială! Jo era cel de al doilea hoț! Unde se găsia acum?

Bur nu era destul de întremat ca să se pună în căutarea acelu om. Pentru asta, de altminteri, trebuiau bani și de unde să-i găsiască?

Ori, Jo oprise un bilet pe bordul unui paquebot, cu destinația Colombo. Bur, din întâmplare, îl întâlni, pe când se îndrepta spre port. Jo era cu totul transformat, printr'o haină impecabilă, și Bur, după ce șovăi o clipă, începu să-l urmărească.

Cu toate acestea nu mă înșel, își spuse dânsul, figura aceasta nu mi-e necunoscută. Cum se face că omul acesta e aici? De bună seamă dânsul m'a spionat și mi-a luat diamantele. Le va fi vândut vre-unui negustor evreu din ținut.

Jo se înapoie la hotel. După puțin timp eși cu valiza sa în mână.

Bur nu se mișcase de pe trotuarul din față.

Polițistul, văzând că e urmărit, se întoarse către dânsul. Bur făcu un pas îndărăt.

Bur se schimbăse, era slab, tras la față, cu pielea lipită de oase. Ridică ochii lui strălucitori și spuse lui Jo:

— Da ce, te-ai îmbogățit, că ai părăsit vaporul?

— Nu, Bur, aveam o misiune de îndeplinit, și după ce am îndeplinit-o, mă întorc acasă.

— Nu cumva ai zece sutare să mă împrumuți, până când voi găsi de lucru?

— E o sumă cam mare, ceea ce-mi ceri!

— Nu cumva ai zece sutare pe cele ce mi-ai luat.

— Ești nebun? Nu și-am luat nimic!

— Așteaptă, vrei să pun punctele pe i? Când m'ai îngrijit pe bord, mi-ai furat diamantele.

— Vino cu mine Bur.

Jo îl duse cu dânsul pe terasa unei cafenele.

După ce comandă consumația, detectivul spuse:

— Uite Bur, citește!

Era telegrama adresată de Banca Chinei, polițistului. Fochistul sări în lături.

— Vezi, dargă băiete, ce veneam să fac pe bordul paquebotului. Am avut vremea să te cunosc, tu nu ești un hoț de meserie de aceea te las să scapi, dar să știi că apuci un drum rău. Dacă vrei să-ți dau un sfat, nu mai începe și asta să-ți servească de învățătură. Mi-ai cerut o mie de lei, și-o dau, cu condițiunea să-mi făgăduiește de a începe o altă ocupație. Observă că e nevoie de bandiți de toate felurile, pentru ca oamenii de soiul meu să poată trăi; dar, crede-mă, ia banii ăștia, pe care și-i dau, din buzunarul meu. Ești puternic, câștigă-ți viața în mod cinstit. Și acum, te părăsesc.

Jo se uită la ceas, paquebotul care trecea prin Port-Said, plecase. Nu mai era decât un mijloc, să se ducă să-l ajungă la Suez.

După câteva minute, polițistul se găsia instalat într'un compartiment de pe linia Ismaelia-Suez.

Deabia a doua zi, dimineață, putu să ajungă paquebotul, care-l aduse la Colombo.

Poșta redacției

Avram Iancu—Reni. Primim cu plăcere amabila Dvs. ofertă, obligându-ne să rambursăm eventualele cheltuieli ce le-ați face cu clișeele, dacă fotografiile trimise vor fi interesante.

Tuturor aceloră, cari se oferă să fie corespondenții revistei noastre, în diferite orașe, le comunicăm pe această cale, că nu putem da nimănui un răspuns, până când nu trimite corespondența de probă. Revista noastră se interesează numai de evenimentele culturale, artistice, științifice, de interes general și cere ca pe cât posibil corespondențele să fie însoțite de fotografii.

Titina Franco—București. Caricaturile trimise, fiind făcute cu creionul, nu se pot publica. Am ales câteva hazuri.

VANZATORUL

Zizi intra într'un magazin mă țasuri.

„Admirabil“, spune dansa, timp ce plimbă mătasa moa. printre degete.

„Totul la Dvs. este minunat de frumos.“

„O, Vă rog“, spune vânzătorul roșindu-se, „poate mai târziu. Acuma sunt în serviciu“.

Cele șapte minuni ale lumii vechi

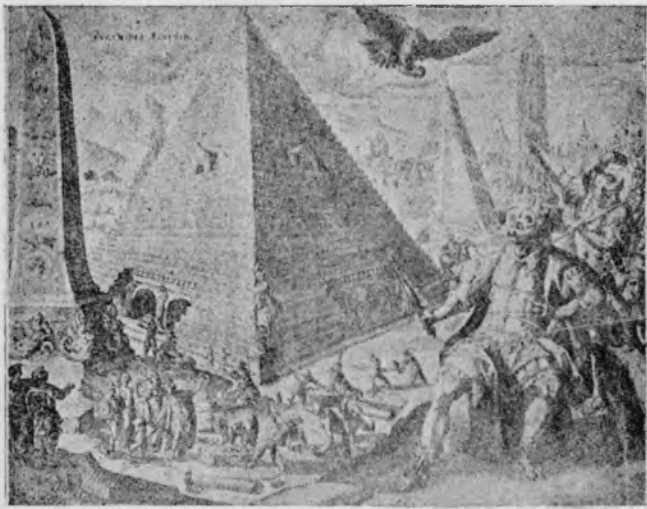
DINTRE cele șapte creațiuni extraordinare ale artei și geniului omenesc, care au fost

imagine, decât după tablouri sau modele, pe care fantazia urmașilor le-au creat, pe baza descrie-

ria, în care un artist genial a făcut, din aur și fildeș, statuia celui mai mare zeu al grecilor,

Zeus, care prin scuturarea ple-telor sale, făcea să se clatine Olimpul.

Dacă lumea de astăzi nu s'ar fi desobișnuit, cu încetul, de uimirea naivă, numărul minu-

Piramidele din Gizeh

consacrate sub numele de „cele șapte minuni” ale antichității, n'au mai rămas, în zilele noas-

rilor, mai mult sau mai puțin certe și adevărate, ale literaturii celor vechi. Nu mai putem spu-

Grădinile spânzurate ale Semiramidei

tre, decât piramidele egiptene. Și aceste morminte uriașe ale Faraonilor, au fost atinse de pu-

ne cum se înfățișau de fapt grădinile spânzurate ale Semiramidei; poate că erau numai un

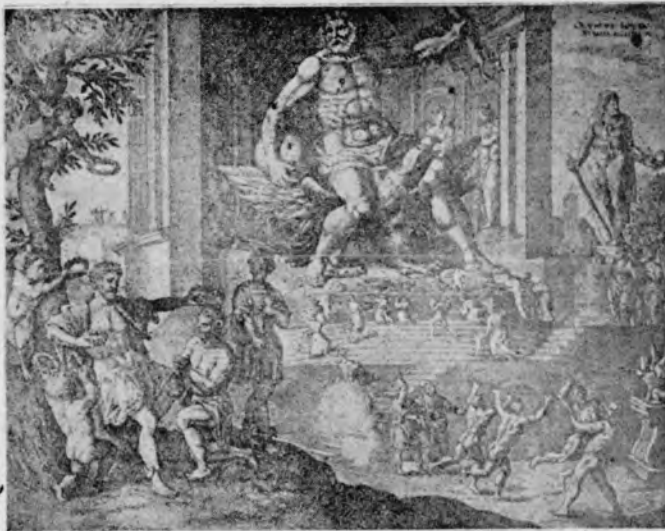
Statuia lui Zeus făcută de Phidias, în Olimpia

terea distrugătoare a mileniilor. Despre celelalte șase minuni ale lumii nu ne putem face o

soiu de „balcoane”, de o întin-dere uriașă. Din templul lui Zeus din Olim-

Mausoleul din Halicarnasos

Colosul din Rodos

n'a mai rămas nimic. Puterea n'ar fi mai mare decât grozavă care radia din înfățișarea „Tunătorului”, s'a pierdut

nilor ar fi mai mare decât șapte. Cu greu am putea însă compara turnul Eiffel și statuia

Turnul luminat, de pe insula Pharos la Alexandria

(După o pictură de Antonio Tempesta)

pentru noi. Numai din versurile macstoase ale lui Homer se des-prinde pentru noi măreția ace-stei statui colosale. Ea arăta pe

artistică a lui Phidias: nu nu-mai colosal ci și arta și-a avut rolul ei, în determinarea caract-terului de minune a lumii.

Turnul luminat, de pe insula Pharos la Alexandria

(După un desen de De Pa-

MEDICUL ISTET

„D-le Doctor, fișca mea e în al nouălea cer de fericire. Cum ai reușit să împiedeci pe ginerile meu să se sinucidă?”

„Foarte simplu. L'am convins că pe cealaltă lume, bărbatul locu-este împreună cu nevasta.”

UN BAIAT PLIN DE ATENȚIE

„Tată, ești bine dispus?”

„Da Ionică!”

„Vrei să rămâi bine dispus?”

„Desigur, da pentru ce întrebi?”

„Atunci o să-ți arăt altă dată, notele pe trimestrul ăsta, pe care le-am câpătat astăzi.”

LA CROITOREASA

Clienta: ... Dar nu ți-se pare că rochia asta va fi prea scurtă?

Croitoreasă: Aș; de fell Până când va fi gata, doamnă, desigur că și moda progesează puțin. Trebuie să fim prevăzătoare!

ADMIS

Tânărul îndrăgostit: Vă rog dom-nule, da-ți-mi mâna fiicei Dvs. O iubesc foarte mult. Sunt gata să-mi sacrific viața pentru dânsa.

Părintele: Bine tinere, foarte bine! Sacrificați viața și pe urmă vino de-o ia.

(Trimise de Titina Franco—București).

LA MORMÂNTUL SOACREI

Stl... stl Tăcere mă rog țiel

Vezi pământul e'ncă moale,

Și mă tem să nu se scoale!

(Ghiță Dăscălescu—Hârslău).

BANUL

Mare eroare a comis

Cine s'a găsit de a zis:

Că banul e o mică roată

Ce'nvârtește lumea toată.

Eu gata sunt să dovedesc

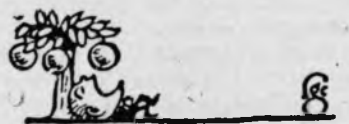
Că după bani toți se'nvârtesc!

(Ghiță Dăscălescu—Hârslău).

IN ATELIER

Pictorul: Aș vrea să dedic tabloul meu cel nou unui scop filantropic.

Un cunoscător: Atunci dăruieți-l institutului de orbi!

ARE DREPTATE

Zi caldă de sfârșit de toamnă. Badea Grigorie și Badea Vasile, cei doi moșnegi ai satului stau la tai-fas pe prispă.

„Vezi mă Vasile, eu în toată viața mea n'am băut, n'am duhănit, pe mieri le-am lăsat în pace și așa m'a învrednicit Dumnezeu să ajung până la 80 de ani.”

„Ba eu ce să-ți spun din tot-deauna imi era dragă plosca, toată viața am duhănit ca un turc iar despre partea muerilor, în vremea mea, am fost cel mai mare ticălos. Și iacă, tot am ajuns la 72 de ani.”

„Vezi mă Vasile, dacă n'ai fi băut, dacă n'ai fi duhănit și dacă ai fi lăsat femeile în pace, demult avea și tu 80 de ani.”

Sosirea aviatorilor Schlee și Brock în Japonia. Școlărițele japoneze primesc cu flori pe aviatori

Teatru-Muzică-Arta

Premierele Teatrului Național din Cluj

„Gluco“ de Morselli

CU drama lui Morselli, pe care a pus-o în scenă d. Bumbescu, cu un fast puțin obișnuit, teatrul nostru ne-a dat un spectacol de lux. Numeroasa figurație, costumele strălucite și bogate, decorul stilizat și jocul actorilor — elementul cel mai important, — toate au contribuit să ne dea această impresie de încântare.

„Gluco“ este o dramă de mare efect scenic, cu o acțiune susținută cu un adevărat talent pe motivul unei legende din antichitate. Nu este în versuri, dar are stilul atât de avântat și de inspirat încât unele părți par adevărate poeme de mare conținut psihic.

Rolul lui Gluco l-a interpretat d.

Bulandra cu multă vervă, dar cu prea puțin elan. D-na Bulandra însă a dat o figură de înaltă prestanță „zeiței“ Circe, vrăjitoarea. O surpriză a fost d-na Bănuțiu în rolul fetei de păstor, Scilla. D-sa a fost atât de comunicativă și de nuanțată încât putem numi o adevărată creație interpretarea d-sale.

Roluri proeminente frumos exprimate au mai avut: d-na Crivățeanu, d-ra V. Poruțiu și d. Florea Simionescu.

Dibăcia d-lui Bumbescu în întrebuintarea figurației, în formarea grupurilor și în utilizarea oricărui element de decor, trebuie menționată.

cănie sau de „nobilă doamnă“ unei lăptărese.

Sensibilitatea prezintă un nou obstacol celor doritori să filmeze. Artistul e dator să interpreteze alternativ, oameni fini, brute, alții cu exteriorul dferit interiorului, etc.

Fotogenia este, după părerea noastră, prima etapă a candidaților. Ești fotogenic, ai dat probe de această calitate, eșind poate laureatul sau laureata unui concurs — în genul celui organizat de revista noastră — ai trecut primul obstacol și ai dreptul să nutrești iluzii.

Ca o completare, redăm rândurile lui Thomas Ince, exprimate într'unul din ultimile sale articole. „Nu este așa de dificil a te compara pe tine însuși în raport, cu un actor de cinema. Înainte de toate, priviți-vă în sine, evaluați exact ceace valorăți, faceți suma calităților și totalul defectelor. Deosebiți pe ceace puteți conta de ceace trebuie să vă adoptați. Cine se cunoaște bine, se conduce excelent.“

„În timpul actual, sunt numai foarte puțini veritabili artiști de cinema. Cariera este îmbrățișată încă de o mulțime de tineri cari n'au și nu vor avea niciodată șanse să lucreze bine. O mulțime de orizonturi sunt deschise tineretului. Să se consacre acelor care le-ar renta poate mai bine.“

Autorul acestor rânduri, nu vorbește de șansă, care de sigur că există. Câte din vedetele celebre de azi se datoresc numai hazardului! Insuși Griffith, a ajuns la situație glo-

dorinței de a filma până nu ne experimentăm posibilitatea probabilă de a încarna eroi pasionați de durere, de amor sau de geniu.

Cine are șanse și cine n'are șanse să combată himera ce a pătruns atâtea suflete inocente? Este ușor sau greu să crezi un comedian de cinema? În posesia căror calități trebuie să fii? Ce talent trebuie să prezinti?

Unul dintre cei mai mari regi-zori ai lumii, de curând decedat, Thomas Harper Ince, zicea că un tânăr interpret sau o jună figurantă anonimă, nu va avea șanse să devie stea, decât dacă va poseda calitățile următoare: inteligență, cultură, sensibilă, naturală și mare ușurință de exteriorizare. Și, dansul cunoștea indeajuns vedete renumite ca să-și poată forma o părere oarecum autorizată.

Inteligența este o necesitate primordială pentru comedian, pentru că gândirea este excelent înregistrată de „aparatură de luat vederi“ și numai datorită felului cum interpretul o exprimă, înțelegem caracterul unei scene. Ochii sau buzele, fie ele cele mai superioare de pe glob nu prezintă nici-o importanță dacă posesorul nu le întrebuintează în mod preferabil. Inteligența mai cuprinde încă o facultate importantă: imaginația, care sugerează actorului acele improvizații ce dau unui personaj fictiv, aparență reală.

Cultura, care cuprinde instrucție și educație, știință și artă, este de asemenea indispensabilă inteligenței. Un om inteligent nepus în contact cu civilizația și asupra căruia experiența și studiul nu și-au acumulat efectele intrinsec, este inapt a reprezenta personajii a căror valoare intelectuală depăște un nivel oarecare. Niciodată nu vom putea încredința roluri de „baron“ unor derbedei, de „doctor“ unor băeți de bă-

rioașă de acum, printr'o fericită întâmplare.

Și acum, când ați auzit observațiile elocvente ale lui Thomas Ince, să fiți satisfăcuți numai dacă recunoașteți în voi, toate aceste prețioase facultăți enumerate mai sus, și dacă rezultatul va fi afirmativ, puneți-vă în căutarea șansei, această reductabilă divinitate, care se prea poate să se lase sedusă...

Dar, dacă nu sunteți siguri de voi, dacă nu posedați nici unul din aceste fericite particularități, nu abandonați croitoria domnișoarelor, nu vă părăsiți ghișeul, domnilor! Ecranul nu e decât un miraj. Nu insistați, dacă nu sunteți rugați! Urmați proverbul strămoșesc: „Cum îți-o fi soarta!“

Alexe Rosen

RUGĂMINTE PĂRINTEASCĂ

Dragul meu copil, milionarul Zeligmann, mi-a cerut mâna ta, cu condițiunea ca să-l iei din dragoste. Deaceea fă-mi plăcerea asta și mărită-te cu el din dragoste!

Turneele Teatrului Național din Cluj

ÎN afară de reprezentațiile de operă și dramă, Teatrul Național din Cluj a organizat trei echipe de artiști, care joacă actualmente în toate orașele și centrele principale din Ardeal. Prima echipă joacă tragedia în versuri a lui Depărățeanu: Grigore Vodă; a doua: Glauco, feerie de Borselli a treia echipă: Ciufulici piesă pentru copii mari și mici. Condițiunile de reprezentare și montare sunt cu totul superioare. Echipele călătorește cu tot aparatul scenic: decoruri, costume, lumină, muzică, balet, așa cum au fost reprezentate la Cluj și care au stârnit admirația publicului și a presei minoritare. Reprezentațiile constituie un adevărat triumf. Cu acele turneeuri se realizează în sfârșit mult așteptatul teatru de propagandă al artei românești în Ardeal. În cursul lunii Noiembrie se vor forma echipe de operă care vor da deasemeni spectacole în toate orașele Ardealului. Se lucrează intens pentru pregătirea acestor atât de dorite și așteptate echipe de întreg publicul Ardealului.

Prima noutate a Operei din Cluj o formează „Eugen Onegin“ operă în 7 tablouri de Ceaikowsky, dirijată de d-l St. Doubrawsky și pusă în scenă de d-l M. Ilinsky, care se reprezintă la 2 Noiembrie a. c.

Sunt puse în studiu: Voevodul Țiganilor de Johann Strauss.

Boris Godunow de Nussorgsky. Werther de Massenet.

Năpasta, după piesa lui Caragiale, o compoziție a tânărului ardelean Drăgoiu și căreia i se prevede un succes mare.

Teatrul Național reprezintă pentru prima oară Marți 25 l. c. Confratele Nostru de d. Ion Dinu.

În studiu: Nyu de Osip Dimov.

Dușmanul poporului de Ibsen. Omul destinului de Bernard Shaw.

Cometa de Anghel și Iosif. Săptămâna luminată de regretatul poet — mort în războiu — N. Săulescu.

REPERTORIU

DELA 21 OCTOMBRIE—31 OCTOMBRIE 1927

LA CLUJ Turneu GLAUCO Turn. GR. VODĂ

1. Trubadurul	Arad
22. Glauco	Lugoj
23. Ciufulici (matineu)	Caransebeș
Fidelio (seara)	Târgu-Mureș
24. Festivalul XVII	Brașov
25. Un excroc sentimental	Făgăraș
26. Ciufulici (matineu)	Sibiu
Balul mascat (seara)	Petroșani
27. Un excroc sentimental	Hațeg
28. Turn. Maria Filotti	Deva
29. Trubadurul	Arad
30. Fidelio (seara)	Orăștie
	Alba-Iulia
	Blaj
	Sighișoara
La ORADEA: Ciufulici (matineu). Un excroc sentimental (seara)	
31. Rigoletto	Oradea-mare
	Sibiu

Un grațios tablou...

UN GRAȚIOS TABLOU... e acela format de Clara Bow, fermecătoarea vedetă a lui „Paramount“, înconjurată de patru din cele mai frumoase tovarășe ale ei de studio, cu care dansează un turburător charleston.

Emma Gramatica, marea tragediană italiană care a fost la București și despre care revista noastră s'a ocupat la timp. Ilustrația noastră o arată pe Emma Gramatica așa cum se prezintă ea în mod natural.

Artistă într'un rol în tragi-comedia englezească: „Medalia femeii bătrâno“ transformată în chip magistral.

DIMPOTRIVA

Domnule, mă fixizi cu un aer, ca și când m'ai socoti vr'un prost carecare!

Dimpotrivă domnule, vă socot un minunat cititor al gândurilor.

Dolly Davis

soana sa reflectată, după film, privitorii dinaintea ecranului. Dacă visurile ar deveni realitate, omenirea de astăzi, s'ar împărți în două clase imense: O jumătate din populația vechei noastre planete, ar aplauda succesele celeilalte jumătăți. Și atunci agricultura lipsită de brațe, va invidia regimul fotogeniei aglomerat peste cap, iar noi omenii de astăzi vom prinde ultimul tren din calea desființării.

Nu trebuie să riscăm exprimarea

Lilian Gish și John Gilbert

Jocurile Realității

Deslegările celei de-a 2-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Noembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 35, 36, 37, 38 și 39 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui până la 15 Noembrie.

Bonul E. 2.

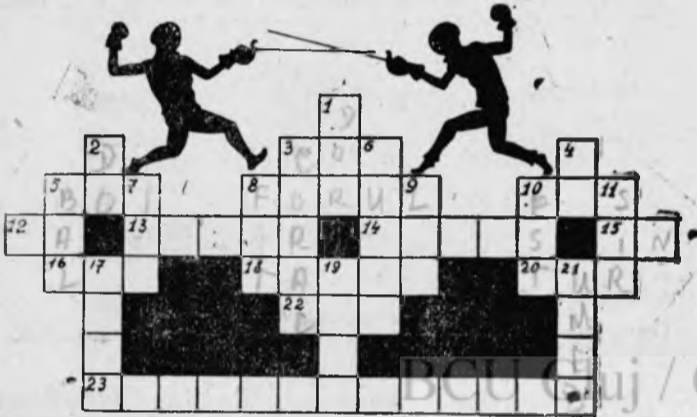
Subsemnatul

trimite alăturat deslegarea jocurilor No.

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ține socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

JOC NO. 1. Cuvinte încrucișate (10 puncte).

de Constantin Economu—Constanța.

ORIZONTAL:

3. Iluzie optică
5. Animale domestice
8. Legislator Atenian
10. Oraș în Germania
12. Notă muzicală
13. Impărat Roman
14. Romancier francez
15. Plantă
16. Câmp semănat
18. Soartă
20. Sat în jud. Turda
22. Cealaltă parte
23. Scriitor francez din epoca romantismului (1768-1848).

VERTICAL:

1. Răvună
2. Nota muzicală
3. Impărat roman
5. Petrecere
6. Insulă în Marea Egeică
7. Un gen de poezie
8. Fiu
9. Pom
10. Răsărit
11. Titlu englez
17. La vița de vie
19. La albine
21. Ud.

Concursul fotogenic

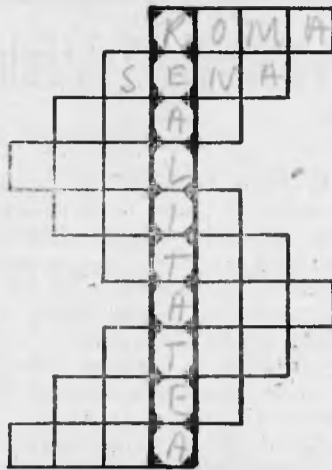
Conform planului nostru concursul fotogenic urmează să se închidă la 30 Octomvrie. În două sau trei numere consecutive din luna Noembrie vom publica fotografiile concurenților, în ordinea în care le-am primit, deoarece într'un singur număr ne-ar fi imposibil să publicăm toate fotografiile.

Totodată vom pune la dispoziția cititorilor buletinele de vot prin care să aleagă pe cea mai fotogenică.

După cum am anunțat cea aleasă va fi trimisă pe cheltuiala revistei noastre la Paris, (călătoria dus și întors, clasa II și întreținerea timp de 2 săptămâni în Metropola Franței) și eventual îi vom procura angajament la o casă de filme. După dorința celei călătoria se va putea face dela 15 Decemvrie până la 15 Ianuarie 1928.

La despuieria scrutinului de vot va prezida o comisiune.

În urma cererilor mai multor cititoare cari nu și-au putut face încă fotografii, vor putea participa la concurs și acele Doamne sau domnișoare care vor trimite fotografia până cel mai târziu la 10 Noembrie.

NO. 2 JOC IN ZIG-ZAG

(6 puncte) de Constantin Economu—Constanța

Oraș în Italia, fluviu în Franța, fiul lui Abraam, grămatic grec, fiut din Europa, agresiune, pictor român, lichid volatil, personaj Biblic, orașei din Biblie în Palestina.

De sus în jos o revistă românească. aaaaaaaaaa b ccc eeeee Nă ll mm nnn oo p rrr ss tt z.

DESENE ONOMASTICE

1. Tagore; 2. Miriam; 3. Ion un fotbalist; 4. Tanța, o dudnie cu umbrelă; 5. Maria doica împingând căruțul
Trimis de Loc. Flax-Besicariu—București.

JOC NO. 3. Joc literar (6 puncte).

de I. Munteanu—Graiova.
Dela stânga la dreapta: romancier rus (1718-1783) 2. poet englez (1792-1822) 3. Scriitor francez (1533-1592) 4. Nuvelista și dramaturg român (1858-1918). 5. Poet polonez (1798-

1855). 6. Romancier englez (1761-1832). 7. Scriitor italian (1313-1375). 8. Poet ungar (1823-1894). 9. Romancier francez (1783-1842). 10. Poet german (1733-1813).
De sus în jos: o publicațiune românească.

mare să scrie, slujindu-se de pagini, din revista noastră. Nu-illustrațiile pe care le dăm, în vela va trebui să țină seama de ordinea în care sunt așezate aci, toate momentele pe care le-a însemnat desenatorul. Nuvelele se vor primi la r

pe rând, cu NUMELE ȘI FOTO-GRAFIA AUTORULUI. Publicul va fi apoi chemat să aleagă dintre aceste trei sau patru nuvele deosebite, pe cea mai interesan-

Concursul literar al „Realității”

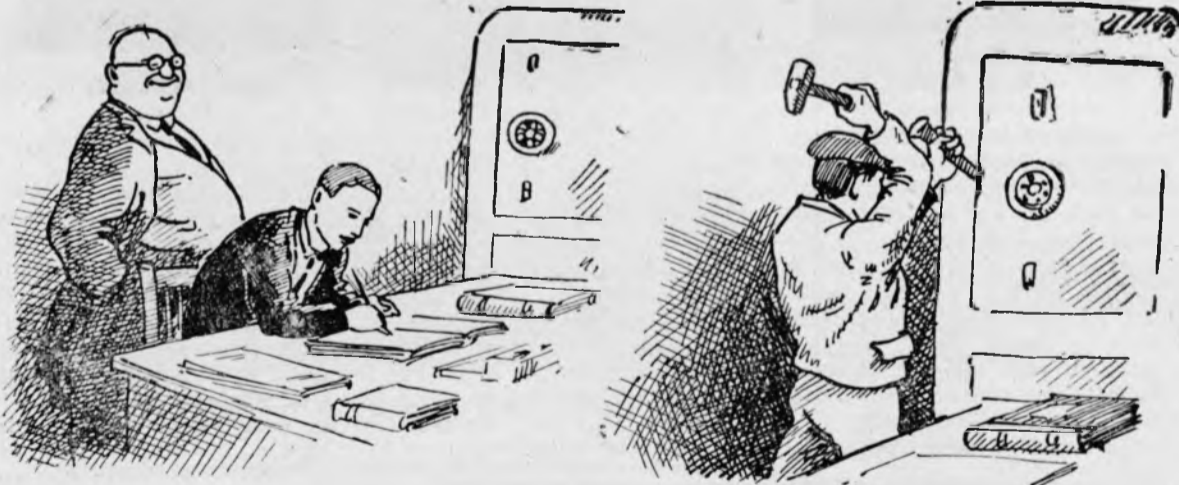
CU intenția de a deștepta însușiri latente, revista noastră, a cărei preocupare continuă e de a stabili o legătură cât mai strânsă, cu fiecare dintre numeroșii săi cititori, instituie un concurs literar.

Marele sculptor și desenator Rodin adesea, ca să se inspire, cu penelul plin de vopsea, făcea o pată, pe o bucată de pânză. În contururile capricioase ale petei formate, dânsul găsea chipuri, linii și nuanțe, din a căror

îmbinare se trezeau, în mintea și sufletul artistului, imagini.

Aplicăm, în oarecare măsură, sistemul său. Oferim cititorilor o serie de ilustrațiuni, care pun în joc personajii și pot alcătui momentele principale ale unei schițe sau nuvele.

Sunt mulți cei cari ar putea scrie frumos, pe o temă dată. Ceea ce lipsește este subiectul. Realitatea ilustrată oferă, în concursul instituit, acest subiect. Concurenții vor avea prin ur-

dacția noastră, în tot cursul lunei Noembrie.

În luna Decemvrie un comitet va alege trei sau patru dintre cele mai bune și le va publica

tă, cea mai bine scrisă, cea mai literară. ACESTEIA ÎI ACORDĂM UN PREMIU DE 3000 LEI.

Nuvelele trimise trebuiesc întovărășite de ilustrațiile date ca temă, tăiate din revistă și așezate în ordine în cuprinsul bucatăii.

Atletică-Gimnastică-Turism

Buletin sportiv

de Dr. William Erös.

UN Club sportiv din Ardeal, a făcut o cerere, să i-se permită facerea unei colecte. In cererea sa, clubul arată că impozitele diferitele taxe către comună, și multe alte cheltuieli, nu pot fi acoperite din veniturile, tot mai reduse, aduse de mat-churi. In consecință, clubul a rugat și organizația centrală a FSSR ca, până la sanarea finanțelor sale, să fie scutit de taxele federației.

Nu unul singur, dar foarte multe, sunt cluburile care se află în situația ca într-o zi sau alta, să li-se facă execuție sil-lită. Cluburile sportive luptând pentru existența zilnică, nu sunt în stare să cumpere echipament pentru membrii jucători; susținătorii — prieteni ai sportului — au obosit să tot contribuie la susținerea cluburilor; criza să re-simte în toate domeniile și nu sunt nici bani și nici credit. E natural deci că sportul se află pe marginea prăpastiei.

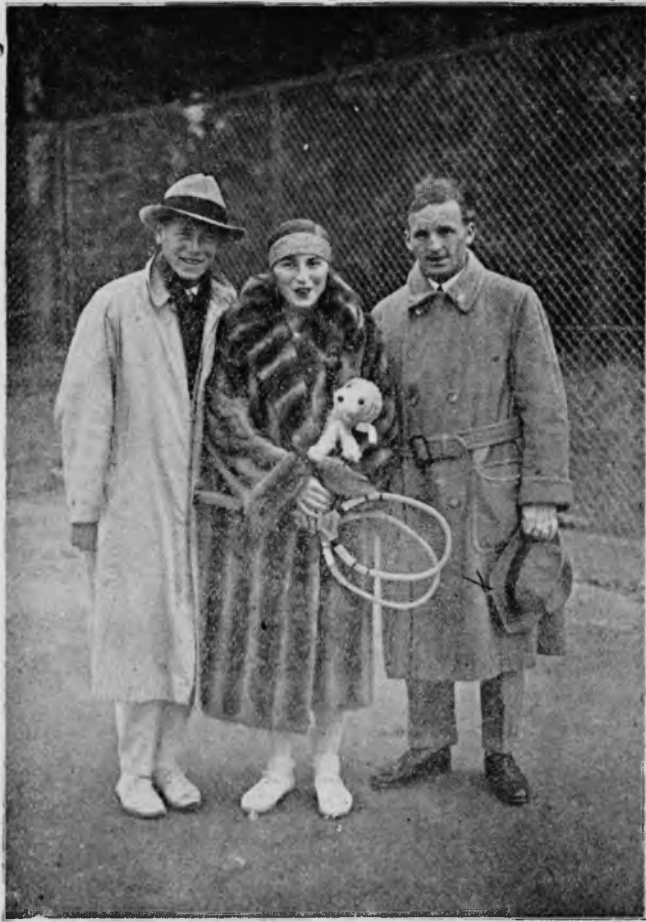
Cei în drept, dacă se mai interesează de viața sportivă, în România, și au grijă de viitorul sportului trebuie să înțeleagă că situația aceasta nu poate dăinui. E nevoie să se alcătuiască o comisiune și să se țină în Ardeal o adunare, în care să se găsiască mijloacele de a îndrepta lucrurile: nu numai în teorie dar și practic. Măsurile preconizate să fie imediat aplicate. FSSR zi de zi se dovedește mai slabă și atacurile îndreptate împotriva ei sunt tot mai numeroase. Ea nu

poate să ia poziți împotriva acestor atacuri, deoarece în frun-tea ei nu se găsește un conducător, care să poată ține laolaltă forțele care se descompun. De asemenea federala nu are o concepție după care să se conducă.

Situația e gravă, teiuș nu ne este îngăduit să pierdem nădej-dea. Puterea internă a sportului românesc va trebui în cele din urmă să iasă învingătoare din această stare de lăncezire și în curând va trebui să vină vremea, când în fruntea federației vor fi oameni capabili, plini de in-fluență și autoritate și adevărați iubitori ai sportului — pentru sport: nu ca acum teoreticieni slabi și lipsiți de orice influență.

Olimpoadă e aproape. Ea va sluji ca o nouă piatră de încercare, pentru forurile conducătoare și dacă examenul, va fi la fel cu cel din trecut, atunci fără in-doială lucrurile vor trebui să se schimbe. Nu se va putea tolera din nou, să se trimită la Olim-piadă 24 de rugbiști, cari să se înapoieze în urmă, cu un număr enorm de goaluri încasate, în vreme ce înnotătorii, atleții luptătorii noștri, nu se pot deplasa nici spre a învăța dela alții.

FSSR trebuie să se treziască la realitate, cât mai e vreme și cât mai e posibil de îndreptat ceva. Să ia măsuri pentru sal-varea sportului românesc, care din punct de vedere material, a ajuns la dezastru. O adunare pentru luarea de măsuri nu mai poate fi amânată.

La București s'an întâlnit, la un match de tennis, echipa Cehoslovacă cu echipa română. Jucătorii Cehoslovaci au invins pe cei români. Fotografia noastră reprezintă echipa Cehoslovacă alcătuită din d. Kozeluh, d-na și d. Dörnez

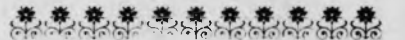
Echipa mixtă (română și Cehoslovacă): d-na Caracostea și d. Kozeluh

D. Zaoraleh din echipa de tennis Cehoslovacă.

O AMAZOANA CĂLĂTOREȘTE DELA PARIS LA BERLIN

O TÂNĂRĂ femeie, d-soara Do-range, supranumită cea mai frumoasă amazoană a Franței, a hotărît să călătorească dela Paris la eBrlin, călare, străbătând în fiecare zi câte 60 până la 80 de km. Călătoria e interesantă și cel mult calul dacă va avea ceva de spus împotriva.

RECTIFICARE

In jocul No. 1 (cuvinte încrucisate) din revista No. 37 a rămas în alb al treilea patrat din rândul orizontal 22 sau al cincilea patrat din rândul vertical 16. In acest fel nota muzicală din rândul 22 nu are decât două litere, iar „arab din veacurile de mijloc“ din rândul vertical 16 nu are decât 4 litere.

Noul rând vertical format prin întreruperea rândului 16 este o notă muzicală.

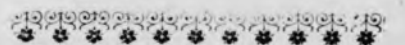
Primind plângeri dela cititori că ultimele jocuri sunt prea grele de deslegat, spre a ușura sarcina, dăm aci literile care se găsesc în jocurile de cuvinte încrucisate:

Cuvinte încrucisate din No. 35 al revistei: aaaaaa bcdeg iiiiii lllmm nno oo n r ss it t u v y.

Cuvinte încrucisate din No. 36 al revistei: aaaaaaaaaa bb cccc d eeeeee gg iiiiii mmmm nnnn oo p rrrr ss s tttttt uuuu v.

Cuvinte încrucisate din No. 37 al revistei: aaaaaaaaaa a b ccccc d eeee g h iiiiii llllll mmm rrrrrrrrrr oooo ppp rrr ssssss tttt tt uuuuuuuu vv z.

Cuvinte încrucisate din No. 38 al revistei: aaaaaaaaaa a ccc d eee gg iiiiii i j lll nnn oooooo pp rrrrrr ssssss tttttttt nnn.

Cei mai iuți: Dr. Otto Deltzer și Paavo Nurmi, într-o fugă de antrenament, în Abo (Finlanda).

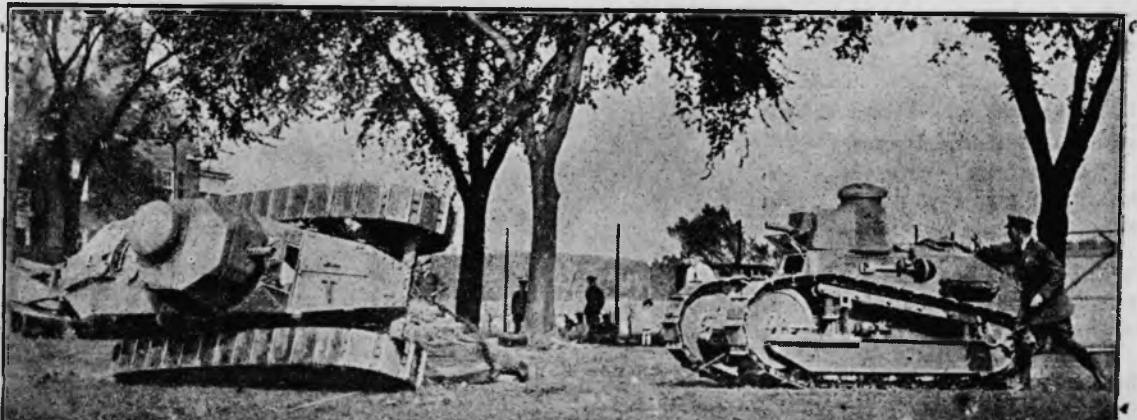
Germanul Peltzer deține toate recordurile mondiale dela 500 până la 1500 de metri. Pinlandezul Nurmi dela 1609 metri (1 milă) până la 10 mii metri.

DESILUZIONAT

„N'am uitat eu aici ieri umbrela mea?“

Chelnerul: „Imi pare rău, dar...!“

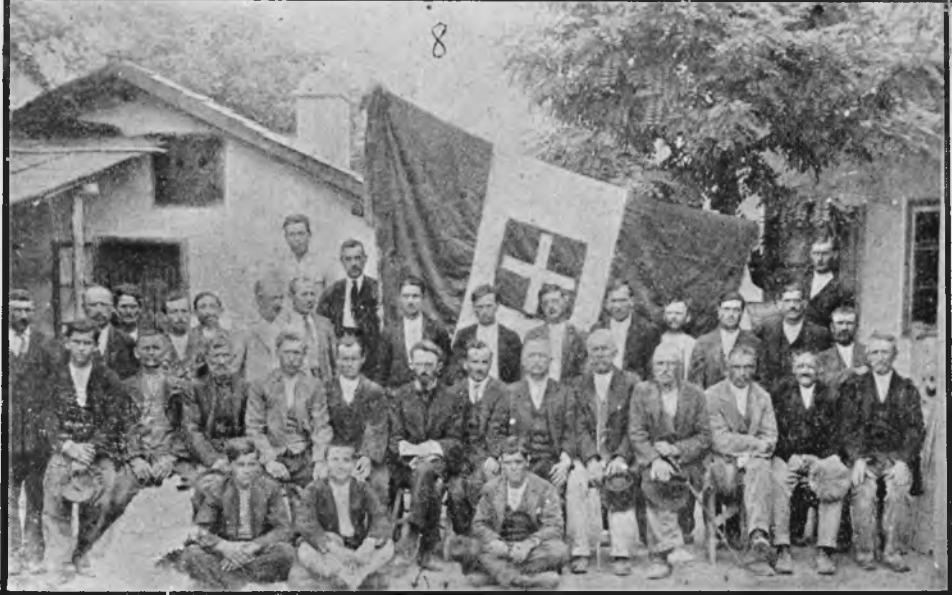
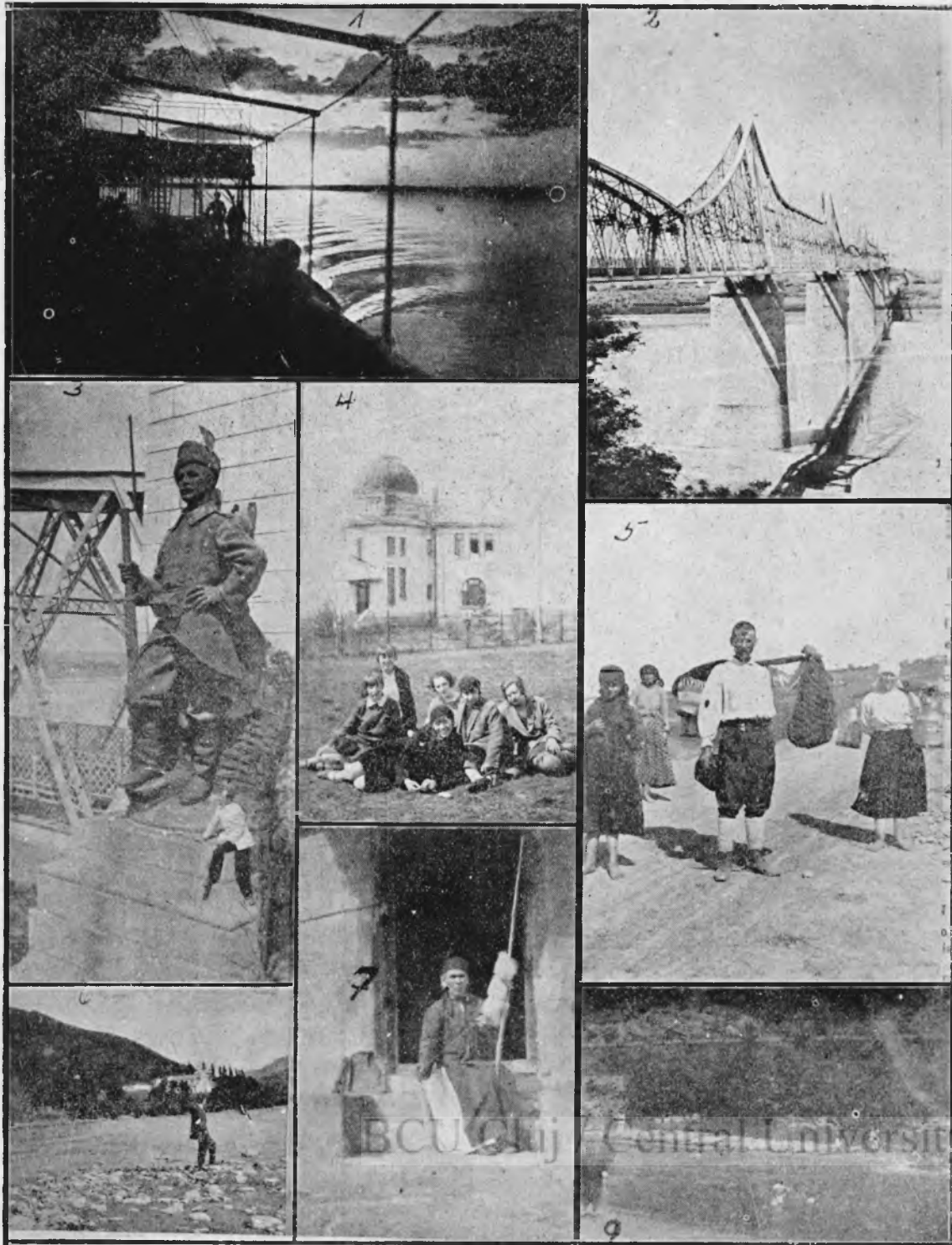
Clientul: „Da ce Dumnezeu, nu vă rărite niciodată o umbrelă?“

Manevrele grele ale corpului de tancuri americane: La un exercițiu, n apropiere de portul Denning, un tanc uriaș, condus de Capt. Brett, a izbutit să treacă o piedică o piedică colosală. Brett a fost numit „Omul de fier al corpului de tancuri“ deoarece, de curând, a izbutit să reacă, fără accident, cu tancul său, peste 27. Ips, din temutul exploziv T. N. T., care bun înțeles, a făcut explozie.

Concursul fotografic al „Realității”

DIN TOATĂ LUMEA

1. „Apus de soare”, luat de pe vaporul Avram-Iancu, pe Dunăre, spre Cernavoda. Trimis de D. Constantinescu—Turnu-Severin. Fotografie clasificată I. și premiată cu premiul de 500 lei.
2. Podul Regele Carol I. la Cernavoda și
3. „Dorobanțul”, sentinela la intrarea podului spre Cernavoda, trimise de D. Constantinescu.
4. O plimbare la Observatorul astronomic din Iași, pe platoul Copon și
5. Locuitori din satul Aroneanu (jud. Iași) mergând spre oraș, în zi de târg, trimise de domnișoara Lucia Serion—Iași.
6. Pe Valea Oltului. Trimis de Dumitru Grozăvescu—Craiova.
7. „Babă torcând”, tip din județul Hunedoara, trimis de D. Voinea, student, Brașov.
8. Un grup de iacărători din cele-

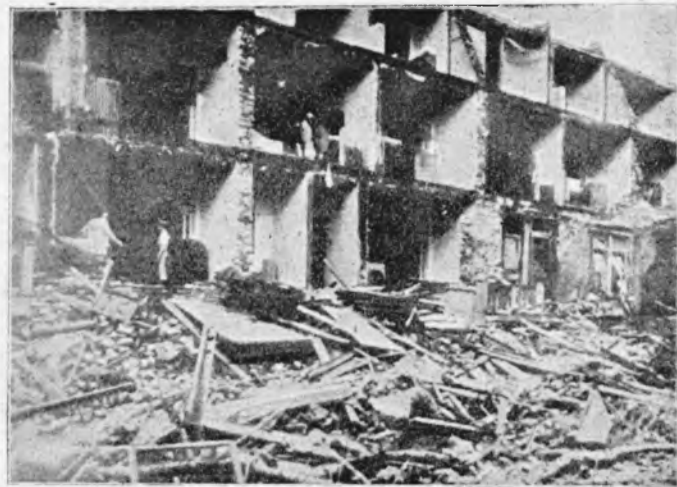
nia italiană a comunei Greci, jud. Tulcea, în frunte cu preotul Don Stella Giovanni. 9. Plute pe Olt trimise de C. Georgescu—București.

Vedere generală a dezastrului în Olive Street

Atentatele comitagilor Bulgari, în Jugoslavia. Cadavrele ucigașilor generalului Kovacievici, omorâți în timpul urmăririi, au fost așezate, — după dorința populației — în piața principală din Stip. Numele lor este: Ilija Linicovici și Hipocrit Panneff; cel de al treilea atentator, Kraleff, a fost prins viu.

Cicloul a distrus fațada unei case, lăsând neatînși pe locatari cu mobilele lor.

Cicloul a dărâmat un garaj. O fetiță a fost găsită sub dărâmături. Apărată de un zid, dansa n'a pășit nimic.

O stradă distrusă de cicloul

INGROZITORUL CIGLON DIN ST. LOUIS (America).

Un cicloul groaznic s'a abătut asupra orașului St. Louis din America, în ziua de 30 Septembrie, orele 13. Injeala vântului era de 90 de mile pe oră. În 5 minute, cât a durat cicloul, strade întregi au fost distruse. 114 oameni au fost omorâți și 1500 răniți. Ilustrațiile noastre arată efectul tragic al cicloului.

Citiți și răspândiți
„Realitatea”